

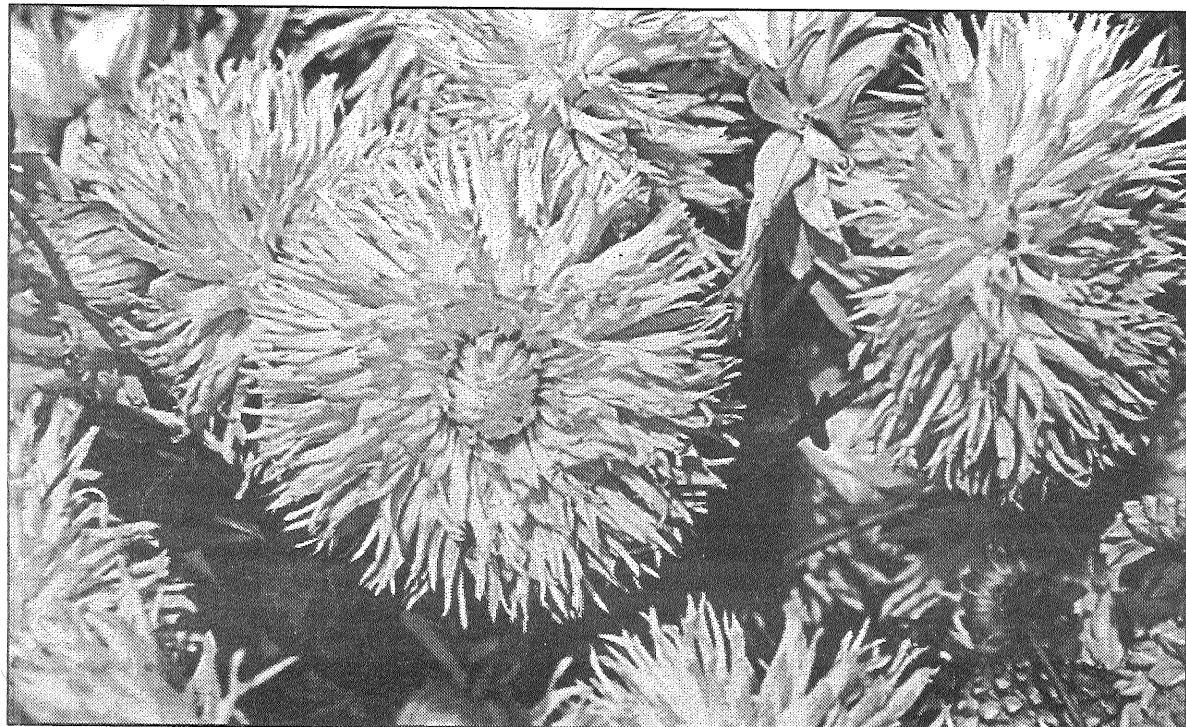
NOVADNIEKS

PREIĻU RAJONA LAIKRAKSTS

• Nr. 64 (6877)

• Sestdiena, 1998. gada 29. augusts

• Cena Ls 0,18

Zelta zirgs un Saulcerīte stikla kalnā, Sprīdītis un Maija, Pajja, Lāčplēsis un — Internets, un — pirmais paslepšus aiz skolas stūra uzvilks dūms, un pirmais biklais dejas solis — ar Viņu, un eksāmena asaras, un neciešamais skolotājs, un dievinātais skolotājs, un draugu uzticība, un piecinieki, un desmitnieki, un labais spīts — es noteikti to iemācīšos, un sliktais spīts — lai viņi visi iet..., ilgo mācību stundu nogurums, un mātes rītā iedots ābols, un daudzas daudzas citas lietas mūsu lielo un mazo skolas bērnu somā aizparīt un ilgi ilgi. Visu gadu. Un ikreiz, kad 1. septembra rītā visi — spurainie pusaudži un miligie mazuļi — ar saujā sažņaugtu asteri un samteni, ar vislielāko uzticēšanos iet pie savas Skolas un Skolotāja, sirds iedrebas, — Skola un Skolotāj, vai jūs spējat un gribat šo uzticēšanos saglabāt?

1. septembra priekšvakarā «Novadnieks» sveic savus lasītājus — vecākus, skolēnus, pedagogus — un novēl šo jauno mācību gadu, pat ja nedaudz, bet tomēr — labāku, veselīgāku, bagātāku, stabilāku.

Noturēt 1. septembra svētku gaišumu

Latvijas kā neatkarīgas valsts pastāvēšanas pirmie septiņi gadi ir nesuši būtiskas pārmaiņas visās sabiedrības dzīves nozarēs. Pārmaiņas tautsaimniecībā, pārejot uz brīvā tirgus ekonomiku, konkurences un starptautiskās sadarbības attīstība, demokrātiskas valsts pamatstruktūru veidošanās un nostiprināšanās ir radījušas būtiskas pārmaiņas visā sociālajā sektorā, arī izglītības nozares attīstībā. Izdevumu īpatsvars izglītībai iekšzemes kopproduktā ir pieaudzis no 6,1 procenta 1993. gadā līdz 6,5 procentiem 1996. gadā. Diemžēl pēdējā laikā šim skaitlim ir tendence sarukt. Kopš astoņdesmito gadu beigām gan iekšzemes

kopprodukts, gan valsts budžets ir gandrīz divkārtīgi samazinājies, bet cenas vairākkārtīgi cēlušās. Rezultātā izglītības nozares saņemtā finansējuma absolūtais līmenis ir tuvs šīs nozares izdzīvošanas robežai, bet, ņemot vērā valdības neviennozīmīgo attieksmi pret dažādiem valsts reģioniem, Latgalē tas ir zem izdzīvošanas līmeņa. Tāda pat aina ir, runājot par valsts un pašvaldību kapitālieguldījumiem izglītības izdevumiem (izglītības iestāžu celtniecībai un rekonstrukcijai, skolotāju tālākizglītībai, mācību līdzekļu iegādei un informācijas tehnoloģiju ieviešanai izglītībā). Šiem mērķiem ir tikai 15 procenti no nepieciešamā

apjoma visneatliekamāko vajadzību apmierināšanai.

Lai gan līdz ar neatkarības atgūšanu izglītības sistēmā ir veiktas vairāk vai mazāk plašas reformas visās tās apakšnozarēs, tomēr izglītības sistēmas specifika ir tās noturība, kas saistīta ar ļoti lielo izglītības sistēmā iesaistīto cilvēku skaitu.

Ir realizēti pārkārtojumi izglītības sistēmas administrēšanas un daļēji arī finansēšanas mehānismos, bet diez vai Izglītības un zinātnes ministrija var nodrošināt lēmumu īstenošanas pēctecību un profesionalitāti, ja tās kadru mainība sastāda 30 procentus.

Kā pozitīvi vērtējami reformu rezultāti ir šādi: nepastāv stingra ideoloģiska kontrole par izglītības saturu un mācīšanas metodēm; izglītības sistēmā pastāv skolēnu un viņu vecāku izvēles tiesības izglītības iegūšanā atbilstoši interesēm un spējām (diemžēl to īstenošanu apgrūstina finansiālās iespējas); valsts monopola likvidēšana izglītībā — ar likumu garantētas tiesības dibināt privātās un nevalstisku organizāciju izglītības iestādes; izglītības pārvaldes decentralizācija — deleģējot vairāku lēmumu pieņemšanas funkcijas vietējam pašvaldībām, skolām un to vadītājiem.

Turpinājums 3. lpp.

Vai skolai jau gatavi?

Vēl tikai divas dienas un atkal sāksies jauns mācību gads. To vairāk vai mazāk gaida visu vecumu skolēni, taču viņu vecākiem tuvojošais pirmais septembris sagādā ne mazums rūpju. Grozies, kā gribi, bet ir jāatlicina visai prāva naudas summa, lai iegādātos bērnam visu nepieciešamo, sākot

ar pildspalvu un beidzot ar treniņtērpu. Katrs šīs problēmas risina pēc savas saprašanas — cits ekonomiski izmanto to, kas jau ir, bet vēl citi strādā vaiga sviedros, lai savus bērnus sapostu godam. Par to, kā veicas gatavošanās skolai, lūdzām atbildēt Preiļu ielās satiktos pilsētas un rajona iedzīvotājus.

Ruta Zavadska, strādā piemājas saimniecībā Sutru pagastā:

— Mēs tikko bijām rakstāmlietu veikālā, sapirkām dažādus sīkumus skolai, tagad ejam uz grāmatveikalu pirkt darba burtnīcas. Mājās ir divi skolas vecuma bērni — mācīsies sestajā un septītajā klasē. Šodien esmu iztērējusi piecus, bet parasti skolas vajadzībām izdodam vairāk kā piecdesmit latus. Cenšamies visu iegādāties gada laikā. Mēs ar vīru algotu darbu nestrādājam, ienākumus gūstam no piemājas saimniecības. Iepirkties sākām tikai tagad, jo nupat saņēmām naudu par pieņu. Tomēr tās naudas, kas ir makā, šodien nepietiks. Šis tas būs jāatliek uz septembra sākumu, jo sporta tērpi ir dārgi un pašlaik tos nevarēsīm nopirkt.

Roberts Erts (iepirkās kopā dzīvesbiedrī Anitu) no Stabulnieku pagasta:

— Ģimenē ir divi skolnieki, viens mācīsies trešajā klasē, otrs ir iestājies Preiļu ģimnāzijā. Skolas vajadzībām iepirkamies jau no jūnija. Mācību grāmatas dod skola, lielajam dārgāk izmaksā klades, bet mazajam — darba burtnīcas. Vissdārgākais ir apģērbs. Sieva strādā Stabulnieku pagastā par grāmatvedi, pats esmu bezdarbnieks. Lai bērni normāli sagatavotu skolai, mums ir jānobaro pārdošanai bekonī, par grāmatveža algu neko nevar nopirkt. Katra bērna vajadzībām tērējam simts latus. Cenšamies un strādājam, lai viss viņiem būtu jauns un labs.

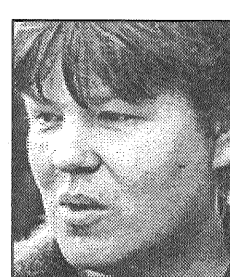
Silvija Mazure, Preiļu pilsētas iedzīvotāja:

— Man ir tikai viens skolas vecuma bērns, mācās Preiļu pamatskolā. Ar mācību grāmatām problēmu nav — tās iedeva skola. Līdz šim esmu nopirkusi visus nepieciešamos sīkumus — burtnīcas, krāsas, pildspalvas. Atlicis sameklēt treniņtērpu. Veikalos to nopirkt nevar, taču tie, kas ir tirgū, meitai nepatīk. Neesmu iegādājusies arī nepieciešamo skolas apģērbu, līdz 1. septembrim tas jāpagūst.

Valeriāns Pastars, strādā gaterī:

— Neko daudz par gatavošanos skolai nezinu — mana sieva ir bezdarbniece, viņa ir tā, kas staigā pa veikaliem un pērk bērniem visu nepieciešamo. Ģimenē ir divi bērni — viens ir vēl mazs, bet otrs mācīsies otrajā klasē. Mugursoma, treniņtērps un svētku apģērbs viņam ir vēl no pagājušā gada, bet grāmatas iedeva skola. Pērkam tikai burtnīcas, pildspalvas un zīmuliņus. Es pašlaik vairāk domāju par savu veselību. Strādāju gaterī, bet ir problēmas ar roku, tāpēc ārstējos.

Tatjana Berjoza, sanitāre Preiļu slimnīcā:

— Manā ģimenē ir trīs bērni, visi mācās. Vecākā meita mācīsies divpadsmitajā klasē, vidējā — deviņajā, bet jaunākais ir otrklasnieks, mācīsies Rušonas pamatskolā. Strādāju slimnīcā par sanitāri un nopelnu divdesmit latus, vīrs saņem ap sešdesmit latiem. Tagad veikalos ir viss, bet pietrūkst naudas. Pa druscīnai iepirkamies jau no jūnija, šodien pirksim burtnīcas, pildspalvas, krāsas. Iztērēts ir jau vairāk kā sešdesmit latu, bet vēl daudz ko neesam nopirkuši. Nezinām arī, kādas ir skolas prasības, jo vidējā meita no Preiļu 2. vidusskolas pārgāja uz pamatskolu, vēl nav īsti skaidrs, kādas ir skolas prasības Rušonā. Tomēr ceram, ka līdz skolas sākumam paspēsīm visu iegādāties.

Rita Mickeviča, Rušonas pagasta zemniece:

— Ģimenē ir trīs skolnieki. Viens ir pirmklasnieks, otrs mācīsies septītajā klasē, bet trešais apgūst profesiju Jaunaglonas lauksaimniecības skolā. Tagad dabūt var visu, bet pietrūkst līdzekļu — jāplauj labība, zeme jāar. Ar saimniecībā nopelnīto iztikt ir grūti, citreiz pietrūkst pat to dažu santīmu, kas vajadzīgi skolai. Arī šogad nezina, cik naudas vajadzēs grāmatu iegādei, ja skolai to pietrūks. Neesam nopirkuši sporta čības, burtnīcas. Lielākais pirkums bija jauni apavi un treniņtērpi. Cik daudz naudas jau iztērēts — nezinu, es nemaz nerēķinu.

M. Dziesma
J. Silicka foto

Redakcijas paziņojums

7. Saeimas vēlēšanām par deputātu kandidātiem sevi ir pieteikuši arī mūsu rajona cilvēki. Tie ir:

1. Lilita Baško (LC) — Preiļu 2. vidusskolas direktora vietniece.
2. Gunārs Boltais (LNDP) — Stabulnieku pagasta deputāts.
3. Visvaldis Gercāns (DPS) — Līvānu pilsētas domes priekšsēdētājs.
4. Vladimirs Haritonovs (DPS) — PS «Preiļu SCO» priekšsēdētājs.
5. Ilmārs Meluškāns (LC) — Iļģumsabiedrības «Pilna sabiedrība RNS-D Preiļi» direktors.
6. Andrejs Naglis (DP, KDS, LZP apvienība) — 6. Saeimas deputāts.
7. Aina Pastore (DPS) — Preiļu rajona padomes izpilddirektore.
8. Vitālijs Plīvda (LZS) — SIA «Erato» direktors.
9. Anita Podziņa (Tautas kustība «Latvijai») — Priekuļu pamatskolas direktora vietniece.
10. Ilgonis Sņiķers (LVP) — SIA «Vindex».
11. Maija Spūle («Māras zeme») — Jersikas pagasta padomes priekšsēdētāja.
12. Jāzeps Šņepsts (TP) — a/s «Preiļu siers» direktors.

1998. gada 5. septembrī plkst. 11.00 visi deputātu kandidāti tiek laipni lūgti redakcijā (Preiļos, Aglonas ielā 1) uz diskusiju par gaidāmajām 7. Saeimas vēlēšanām.

Diskusijas laikā jūs varēsiet gan tuvāk iepazīties viens ar otru, gan izteikt savas domas.

Cienijamie lasītāji!

Ja vēlaties uzdot jautājumus 7. Saeimas deputātu kandidātiem no mūsu rajona, jūs to varat izdarīt, piezvanot pa tālr. 22059 visu nākamo nedēļu no plkst. 9.00 līdz 10.00.

Interesentus

1998. gada 5. septembrī plkst. 11.00 gaidām uz diskusiju redakcijas telpās.

LASĪTĀJU IEVĒRĪBA!

Laikraksta nākamais numurs iznāks sestdien, 5. septembrī.

NOVADNIEKS

Redaktore Tamāra Elste

Laikraksts iznāk astoņas reizes mēnesī.
Reģistrācijas apliecība nr. 000701018.
Dibinātājs un izdevējs — SIA «Novadnieks» Redakcija.

Izdevēja un redakcijas adrese:
Aglonas ielā 1, Preiļi, LV-5301.
Tālr. 22059, mob. tel. 9410288 (redaktorei),
22305 (reklāmas un sludinājumu
pieņemšana), 22154, 21996
(korespondentiem). Fax 21759.

Laikraksts iespiests SIA «Latgales drukā»
Rēzeknē, Baznīcas ielā 28.
Ofsetiespiedums.
Viena uszk. iespiedloksne. Metiens 4210.
Pasūtījuma indekss 3033.

Jāmeklē ceļš uz kompromisu

Pirms nedēļas rajona iedzīvotāji savās pasta kastītēs atrada laikraksta «Latgales Laiks» speciālizlaidumu Preiļu pilsētai un Preiļu rajonam. Izdevuma pirmajā lappusē bija lasāms Preiļu rajona padomes Dieva svētības vēlējums laikrakstam kā objektīvākajam, neuzpērkamākajam un ikvienam izlasāmam preses izdevumam. Daudziem lasītājiem, protams, arī «Novadnieka» redakcijas kolektīvam radās dabisks jautājums par to, kurš lasītājiem pieejamais laikraksts ir neobjektīvs, uzpirkts vai arī nelasāms. Tā kā rajona padomes sastāvā ir visi pašvaldību vadītāji, veicām telefonaptaujas, kuras laikā mēģinājām noskaidrot viņu domas arī par «Novadnieka» darbu. Diemžēl akcijas laikā neizdevās sazināt visus pašvaldību vadītājus, taču esam uzzinājuši lielākās daļas domas šini jautājumā.

Atbildot uz jautājumu, vai laikraksts «Novadnieks» pietiekoši plaši atspoguļo notiekošo rajonā, pašvaldību vadītāju domas dalījās. Vairums uzskatīja, ka tiek aptvertas visas nozares un pietiekoši plaši atspoguļots notiekošais rajonā. Dažiem pagasta priekšsēdētājiem likās, ka pārāk maz tiek rakstīts par to, kā strādā rajona lauksaimniecības departaments. Taču mūsu avīzē tiek publicēta visa informācija, ko sniedz departamenta speciālisti. Cita lieta, ja kāds fakts tiek uzskatīts kā komerciāls noslēpums, kas skar zemnieku intereses, šādā gadījumā informācija netiek izpausta. Izskanēja novēlējums, lai «Novadnieks» vairāk rakstītu par rajona zemnieku darbu. Šeit vietā atzīmēt, ka mēs vienmēr izbraucam pie tiem zemniekiem, kurus mums ieteicis pagasta pašvaldības vadītājs, lauksaimniecības departamenta vai konsultāciju biroja speciālisti. Par to, ka pārāk maz tiek atspoguļots pagastu pašvaldību darbs, divainā kārtā visvairāk uzturācās tie pašvaldību vadītāji, kuri visbiežāk atteicās sniegt jebkādas ziņas par notiekošo pagastā, aizbīdinoties, ka nekā īpašs jau nenotiek, un viens otrs pat teica, ka «Novadnieks» viņus traucējošs pārāk bieži. Bet ir jāpiekrīt kāda pašvaldības vadītāja teiktajam, ka katram ir savas interešu sfēras un rajona laikraksts nevar plaši aprakstīt visu.

Vaicāti, vai notikumi tiek atspoguļoti

pietiekoši objektīvi, lielākā daļa aptaujāto atbildēja apstiprinoši. Arī uz jautājumu, vai «Novadnieks», viņuprāt, darbojas kādas noteiktas partijas interesēs, tikai divi pašvaldību vadītāji uzskatīja, ka pārāk bieži tiek pausts vienas vai otras partijas viedoklis. Taču neviens no viņiem nav bijis informēts par «Latgales Laika» speciālizlaidumā publicējamo Preiļu rajona padomes pateicību, kurā tam izteikta atzīnība par objektivitāti notikumu atspoguļošanā un par to, ka šis laikraksts nav «... kādas vienas vai otras partijas uzpirkts preses izdevums, bet gan ikvienam no mums izlasāma avīze». Mēs ļoti priecājamies, ka mūsu kolēģi ir sasnieguši tik augstu meistarību žurnālistikā, ka kļuvuši par vienīgo objektīvo lasāmvielu novadā.

Tomēr lasītājiem nevajadzētu aizmirst, ka šis laikraksts nav vienīgais, kas cenšas iegūt iespējami plašu lasītāju loku mūsu rajonā. Šajā gadījumā runa nav par to, vai «Novadnieks» ir labs vai slikts, jo tik mazā rajonā, kā mūsējais, vairāk kā četri tūkstoši abonētu bezdarba un dzīves dārdzības apstākļos nemaz nav zems rādītājs. Galvenais akcents būtu liekams uz to, ka pašlaik notiek normāls process, atbilstoši tirgus apstākļiem — gan lieli, gan mazi laikraksti mēģina iekarot sev noieta tirgu un dara to atbilstoši saviem vērtību kritērijiem. Cits to dara neuzbāzīgi, popularizējot savu izdevumu gan ar reklāmas palīdzību, gan atspoguļojot aktuālākos notikumus arī mūsu rajonā, cits — ieguldot lielus līdzekļus, lai katra iedzīvotāja pastkastītē parādītos speciālizlaidums tieši mūsu rajona iedzīvotājiem pie tam vēl ar rajona padomes parakstītu Dieva svētības vēlējumu. Tā ir normāla komercdarbība. Jābrīnās tikai, ka pašu vēlēti tautas kalpi nemēģina visiem iespējamiem līdzekļiem rast saprātīgu dialogu ar sava rajona avīzi, bet gan meklē alternatīvas, lai savu viedokli padarītu par neapstrīdamu patiesību, kas jāpieņem visiem. Un tad varbūt būs atkal kā vecajos *labajos* laikos, kad tas, ko dara *augšas*, netiks pakļauts kritikai un būs *vienīgais pareizais* viedoklis.

Var jau pārmest žurnālistiem par subjektīvu skatu uz vienu vai otru notikušu faktu. Taču nav jācieš lasīt, ka kaut kur pa-

saulē būtu radīti roboti — žurnālisti, kuri absolūti bezkaislīgi atspoguļotu notikušo. Diezin vai lasītājam būs vēlēšanās lasīt bezgalīgi garas polemikas par to, vai Jānis, varbūt Pēteris ir godavīrs vai nē. Gan vienam, gan arī otram būs savi labvēļi un nelabvēļi. Mūsdienās žurnālisti parasti darbā izmanto diktofonu, lai strīdīgos gadījumos pie rokas būtu arī neapgāzams pierādījums — sarunas ieraksts. Tādēļ, ja kādam arī rodas pretenzijas par vienu vai otru fakta precizitāti, domstarpības var noskaidrot redakcijā uz vietas.

Nekad neesam arī izvairījušies no atbildības par publicēto, publiski atvainojamies, ja gadījies kāda kļūme. Taču šādas atsaucē parādās visos, arī lielajos un autoritatīvajos laikrakstos gan mūsu valstī, gan ārvalstīs. Tajā pašā laikā nav gadījies lasīt, ka kāds pašvaldības vadītājs publiski «kaisītu pelnus uz galvas», atzīstot, ka rīkojies nepareizi — sak, piedodiet, ļautiņi, to nu gan es izdarīju galīgi šķērsām. Mūsu laikraksts regulāri ļauj pašvaldību vadītājiem izteikties par paveikto pagastā vai pilsētā. Bet tas, ka tiek kritizēts pirms neilga laika cildināta vadītāja darbs, nenozīmē, ka avīze kļuvusi neobjektīva, tieši otrādi — jābūt līdzsvaram. Nez kāpēc par objektivitātes trūkumu avīzē visvairāk sūdzas tie, kuri vēl nesenā pagātnē ir varējuši pietiekami subjektīvi stāstīt par sevi, savu pasaules uzskatu un attieksmi pret notiekošo lasītāju iecienītajā rubrikā «Portrets». «Novadnieka» redakcijas žurnālisti nav vienas vai otras partijas biedri (to nepieļauj žurnālistu ētikas kodekss), lai rastos kvēla vēlēšanās atbalstīt kādu no tām. Arī pašvaldību sēdēs mums gribētos piedalīties pašiem, ņemot līdzi diktofonu, lai ikviens nodokļu maksātājs, kurš to grib, uzzinātu, ko par to vai citu jautājumu spriež pašu ievēlēti deputāti.

Ceram, ka turpmāk pagastu pašvaldību vadītāji izrādīs lielāku aktivitāti, ar «Novadnieka» palīdzību informējot rajona iedzīvotājus par notiekošo pagastā un radīsim kompromisu arī ar rajona padomi, lai tai nenāktos tērēt nodokļu maksātāju naudu, izdodot uz laiku ievēlētās valdošās elites avīzi ar *vienīgo patiesību*, kā tas bija vēl pirms nedaudziem gadiem.

M.Dziesma

Ar Dieva vārdu mutē, ar akmeni azotē

Līdz šim es biju pārliecināta, ka reliģiskās funkcijas jāveic baznīcā (un tās es dziļi cieniu), bet rajona padome, kā teikts likumā par pašvaldībām, «nodrošina likumos noteikto funkciju un vietējo pašvaldību deleģēto funkciju izpildi, ievērojot valsts un attiecīgā rajona administratīvās teritorijas iedzīvotāju intereses».

Kā intereses tad svētīja rajona padomes priekšsēdētājs A.Soldāns un izpilddirektore A.Pastore? (Šeit es nevaru lietot vārdu salikumu «rajona padome», jo lielākā daļa no aptaujātajiem pagastu priekšsēdētājiem nebija dzirdējuši un parakstījuši rajona padomes svētījumu «Latgales Laikam»). Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistrā saņēmu oficiālu izziņu par to, kas ir avīzes «Latgales Laiks» dibinātāji. Tie ir: fiziska persona Valērijs Ivanovs, Daugavpils pilsētas dome, Daugavpils rajona padome, sabiedriskā organizācija «Klubs 21» un uzņēmēj sabiedrība SAB (bijusī Daugavpils tipogrāfija).

Tātad, skaidrs, ka šī dibinātāju grupa darbojas Daugavpils rajonā, ir tur nodokļu maksātāji un pārstāv savas intereses. Un te nu man nav ko iebilst. Tikai par objektivitāti un notikumu atspoguļošanu man gan kolēģiem no Daugavpils ir ko teikt. «Latgales Laiks» bieži vien baro Preiļu rajona iedzīvotājus ar ne pirmā svaiguma informāciju, un vēl jo vairāk — daudzi fak-

ti un materiāli, kā arī pasākumu kalendārs, nez kāpēc «Latgales Laikā» parādās tūlīt pēc tam, kad tas jau bijis publicēts «Novadniekā», pie tam dažreiz izkropļojot minēto personu uzvārdus, vietu nosaukumus.

Ko lasīt, izvēlas katrs cilvēks pats — vai tā būtu «Ieva», «Rīgas Balss», «Novadnieks», «Zemturis», «Diena» vai citi izdevumi. Katrs izdevējs priecājas, ka ir atradis savu lasītāju auditoriju. Arī «Novadniekam» ir savs uzticīgs lasītāju loks. Un nevis rajona padomes (vai kādas partijas) priekšā «Novadnieka» kolektīvs ir atbildīgs par savu darbu, bet gan to vairāk nekā četri tūkstoši ģimeņu priekšā, kas ir abonējuši mūsu laikrakstu un grib zināt, kas tad notiek rajonā kopumā, pie kaimiņa pagastā un, vēl jo vairāk, kā deputāti kalpo tautai un kā tērē visam rajona piederošo naudiņu, cik iztērē prezentācijās, cik nosporto, cik iegulda attīstībā, kuri ir tie, kas ietekmē mūsu dzīvi, bet kuri tikai vārās savā sulā.

Ne katrai amatpersonai tas tik. Netiek arī rajona padomei. Lai attaisnotu sevi par to, ka pārāk maz informācijas par padomes darbu ir rajona laikrakstā, rajona padomes izpilddirektore A.Pastore izplata baumas, ka par visu informāciju «Novadniekam» ir jāmaksā. Tie ir klaji meli. Nekad un ne par vienu informāciju (izņemot sludinājumus, apsveikumus, līdzjūti-

bas un reklāmu) neviena organizācija, uzņēmums, pašvaldība nekad nav maksājusi. Es pati personīgi piedāvāju A.Pastores kundzei veidot rajona padomes lappusi, kā to darīja iepriekšējā padome vai kā to pašreiz dara Preiļu pilsētas dome, un ne jau par komercēnu, bet gan samaksājot redakcijai par darbu un tipogrāfijas izdevumiem (apmēram 40-60 latī). Darbība no rajona padomes puses nesekoja, bet pretdarbība gan — visiem rajona padomē strādājošajiem bija dota pavēle — informāciju «Novadniekam» sniegt tikai ar izpilddirektora atļauju.

Nu rajona padome ir iecerējusi izdot savu laikrakstu. Ļoti laba doma. Bet par kādiem līdzekļiem? Rajona padomes priekšsēdētājam A.Soldānam ideja ir klāt — jāpārdod Norvēģijas Karalistes Ārlietu ministrijas «Novadniekam» uzdāvinātie kompjūteri, kas kā mantiskā daļa ir ieguldīta SIA «Latgales drukā», un nauda ir. Vienojoties ar SIA «Latgales drukā» valdes priekšsēdētāju «Lauku Avīzes» redaktoru V.Serdānu, neinformējot par šo darījumu «Novadnieka» redakciju, abi veiklie vīri pašreiz velta visas pūles, lai aplaupītu «Novadnieka» izdevējus. Bet tas, cienijamie lasītāji, ir cits stāsts ar atskatu pagātnē un dokumentāriem pierādījumiem. Par to «Novadnieka» nākamajos numuros.

Tamāra Elste

Noturēt 1. septembra svētku gaišumu

Sākums 1. lpp.

Daudzas izglītības sistēmā notiekošās pārmaiņas nav pabeigts process. Tās varētu raksturot kā pārmaiņas: jauna satura un mācību līdzekļu izstrāde atbilstoši demokrātiskas sabiedrības izglītības vajadzībām; centralizētās eksaminācijas sistēmas izstrāde un ieviešana, plānojot līdz 2005. gadam aptvert pilnīgi visus mācību priekšmetus un pēc iespējas drīzāk atsakoties no iestājsāmiem augstskolās; pāreja uz atsevišķu mācību priekšmetu mācīšanu valsts valodā cittautu mācīvalodas skolās, realizējot pakāpenisku pāreju uz izglītību valsts valodā; izglītības iestāžu vadītāju atestācijas sistēmas izveide.

Tomēr, ne visi iepriekšminētie reformu virzieni ir bijuši pietiekami pārdomāti, pamatoti ar iepriekš veiktiem pētījumiem, izstrādātām rezultātu prognozēm.

Piemēram, tūlīt pēc neatkarības atgūšanas tika pieņemts lēmums par nepilngadīgo likumu pārkāpēju speciālo pāraudzināšanas iestāžu likvidāciju. Pašlaik nākas pārvarēt šī lēmuma sekas, tērējot ievērojamus finansu līdzekļus šādu iestāžu atvēršanai. Neviennozīmīgi ir vērtējama pāreja uz izvēles priekšmetu sistēmu vispārējā vidējā izglītībā. Tas it kā veicināja skolu patstāvību un radošu pedagoģisku darbību, tomēr pamatā dezorganizēja mācību procesu, apgrūtināja skolēniem iespējas pāriet no vienas izglītības iestādes uz citu un noveda pie ievērojamas un neattaisnotas izmaksas palielināšanās. Pašreiz būtībā ir jāveido jauna turpmāko satura reformu stratēģija.

Nav izdevusies arī pāreja uz mācību literatūras nodrošinājumu brīvā tirgus apstākļos. Ir izveidojusies disproporcija mācību literatūras nodrošinājumā starp atsevišķiem mācību priekšmetiem un vecuma grupām. Arī kopumā mācību literatūra ir nesamērojami dārga un līdz ar to ne vienmēr pieejama pat skolotājiem.

Izglītības nozaru vadību nepārtrauktās reorganizācijas rezultātā izglītībā ir pār-

dijušās jomas, kas netiek koordinētas valsts līmenī.

Izglītības reformu procesā ir skaidri iezīmējušās problēmas, kuru virzīšana nav iespējama bez lielu papildus finansu līdzekļu piesaistīšanas.

Smagākā problēma ir pedagoģisko darbinieku zema atalgojums, lai gan visu iepriekšējo piecu valdību deklarācijās dažādās redakcijās ir minēta nepieciešamība paaugstināt pedagoģisko darbinieku darba samaksu. (Tas pats lasāms arī septītās Saeimas vēlēšanām kandidējošo partiju programmās), tomēr reālas pārmaiņas pedagoģu darba samaksas paaugstināšanā nav notikušas. Vēl vairāk, parādās ievērojama atšķirība starp pedagoģu algām dažādos valsts reģionos. Protams, ne par labu Latgalei. Skolotāja vidējā alga par likmi ir 68 lati mēnesī, tātad tikai 80 procenti no mēneša vidējās darba samaksas tautsaimniecībā nodarbinātajiem un ir nepietiekami, lai uzturētu ģimeni.

Šādā situācijā ir grūti runāt par jaunajos izglītības dokumentos formulētajiem izglītības mērķiem un to sasniegšanu. Nepietiekami tiek finansēta arī pedagoģu tālākā izglītība un profesionālā pilnveide. Arī šiem mērķiem bieži vien skolotājiem nākas ziedot personīgos līdzekļus.

Žēl, ka mēs, pieaugušie, risinot visas šīs, kā arī citas problēmas, dažreiz aizmirstam pašu galveno — bērnus. Arī šoreiz, pārskatot visas izglītības reformas būtības un nebūtības, vai mēs esam domājuši par izglītības sistēmas pašu pamatu — skolēnu? Gribas ticēt un cerēt, ka, neskatoties ne uz kādām pieaugušo likstām, mazā cilvēkberna zinātkārais skatiens, viņa alkas pēc mīlestības un sapratnes netiks no mūsu puses pieviltas.

Lai jums un arī mums pietiek spēka noturēt 1. septembra svētku gaišumu sevī un ap sevi!

Andrejs Zagorskis,
rajona skolu valdes priekšsēdētājs

APMAKSĀTA POLITISKĀ REKLĀMA

LATVIJAS CEĻŠ

Būt vai nebūt referendumam - karuselis ap pilsonības jautājumiem dažiem lika aizdomāties, dažiem gāja secen, bet dažiem šīs problēmas joprojām ir aktuālas katru dienu. "Latvijas ceļš" uzskata, ka pilsonība jāpiešķir tiem nepilsoņu bērniem, kuri dzimuši pēc Latvijas neatkarības atgūšanas, un jāpanāk, lai latviešu valodu viņi iemācās skolā. Vai tas ir iespējams?

Lilita Baško, kura nu jau desmit gadus strādā Preiļu 2. vidusskolā, astoņus gadus ir direktora vietniece mācību darbā un tagad arī "Latvijas ceļa" izvirzītā kandidāte 7. Saeimas deputātes amatam, ir pārliecināta -

Iemācīt valsts valodu nav grūti

Cik ilgi esat saistīta ar skolu?

Kopš sevi atceros. Mamma mācīja krievu bērniem latviešu valodu, viņa bija skolotāja līdz savas dzīves pēdējai dienai. Līdzību jūtu ne tikai tāpēc, ka abas esam skolotājas un dzimušas Auna zvaigznājā - ragi uz priekšu un metamies dzīves cīņā -, bet arī sūtība šai pasaulē mums līdzīga.

Cik man zināms, jūsu skolā tiek ieviestas arvien jaunas valsts valodas apmācības metodes...

Savu klasi audzināju septiņus gadus pēc īpašas programmas, jau kopš 1991.g. Latvijas vēsturi un kultūru mācu latviski. Atceros, ka piektajā klasē aizbraucām ekskursijā uz Lietuvu un iegājām Rokišķu koka baznīcā, kurā ir vairāki rakstu zīmju simboli. Tur vietējais ekskursijas vadītājs bija pārsteigts, ka krievu bērni par vienu otru zīmi var stāstīt vairāk kā viņš. Lieki piebilst, ka bērnos šādi brīži rada vēlēšanos vēl vairāk apgūt visu latvisko. Svarīgi jau mazajās klasītēs radīt interesi par latviešu kultūru un valodu, un to var panākt ar dziesmu, deju un rotaļu palīdzību.

Sogad atvērām divpļūsmu vidusskolu, uzņēmām vienā 10.klasē latviešu bērnus. Izveidojām arī bilingviālo klasi no ceturtklasniekiem, kuri gandrīz pārvalda valsts valodu. Devīto klasi beidzot, šie bērni 75% priekšmetu būs apguvuši latviešu valodā. Pagājšgad skolu pabeidza 33 bērni un 26 iestājās augstskolās latviešu plūsmā. Un šai klasei nebija kaut kāda īpaša valodas apguves programma!

Ja jūs tiksiat Saeimā...

Strādāšu Izglītības komisijā, risināšu tos jautājumus, kuri saistīti ar valsts valodas apguvi. Sāp arī klaiņojošo bērnu liktenis, viņu problēmas. Labi, ka mums beidzot ir īsts Izglītības un zinātnes ministrs, ar cieņu vēroju viņa uzskātas aktivitātes.

Kāpēc esat "Latvijas ceļā"?

LC cenšas sevi parādīt ar darbiem, nevis nomelnot konkurentus. Cienu daudzus cilvēkus, kuri tur strādā, piemēram, Anatoliju Gorbunovu, Andreju Pantelējevu, vispār LC ir spēcīga komanda. Patīk, ka mani skolēni, kuri piedalījušies ne vienā vienā LC jaunietu kluba organizētajā nometnē, atbrauca mājās un konstatē - ak, mani taču politika sākusi interesēt...

M. Ozoliņa

Direktori un demokrātija

Skolu direktori vairs nav paklausīgi augstākstāvošu instanču norādījumu izpildītāji, bet prot protestēt un pat noraidīt viņiem nepieņemamus lēmumus, to parādīja jaunā mācību gada skolvadītāju pirmais seminārs, kas notika trešdien.

Klātesošos sveica rajona skolotāju koris ar dziesmām. Šoreiz nevar nepieminēt arī partiju «Saimnieks», kura, droši vien pirmsvēlēšanu jūtu uzplūdos, tomēr noliecama jauki pārsteidza skolotāju kori, jo partijas pārstāvis E.Jurkāns tam pasniedza aploksnī ar 1000 latiem. Kora pateicība — perfekts dziesmas «Tumša nakte, zaļa zāle» izpildījums savukārt tika klausītājiem. Pēc tam panākumus jaunajā mācību gadā vēlēja rajona padomes priekšsēdētāja vietnieks, Līvānu domes priekšsēdētājs Visvaldis Gercāns. Ar ziediem direktoru saimē tika uzņemti jaunie skolu vadītāji — Ruta Rožāne, Priekuļu pamatskolas direktore, un Guna Urža, Līvānu 2. vidusskolas direktore.

Tālāk sekoja prozaiskas skolvadības lietas. Rudzētu vidusskolas direktors Vladislavs Sprinģis, vienlaicīgi rajona skolu direktoru metodiskās apvienības vadītājs mazāk runāja par iepriekš paveikto, bet gan pavisam noteikti iestājās direktoru aizstāvniecības pozīcijās. Viņaprāt, skolu direktoriem nav savas juridiski likumīgas organizācijas, kas palīdzētu, ja viņiem samīlzt attiecības ar pašvaldību vadītājiem. Kā piemērus viņš minēja Aizkalnes pamatskolas direktores aiziešanu no darba, rajona padomes spiedienu uz sporta kluba «Cerība» direktoru, arī skolu

valdes, valsts izglītības inspekcijas, pēc V.Sprinģa domām, nepamatoti negatīvo nostāju pret Preiļu 1. pamatskolas direktoru saistībā ar kāda skolotāja darbu. V.Sprinģa ierosinātais jautājums vēlāk izraisīja debates un mēģinājumu lietas salikt pa plauktiņiem, kurā savu vārdu teica tādas kompetentas pedagoģiskā darba personības kā Jānis Lozda, Jānis Egļitis un likumdošanas zinātnis, skolotāju arodbiedrības rajona padomes priekšsēdētājs Viktors Vagalis. Jautājums gaida tālāku risinājumu.

Skolu valdes priekšsēdētājs Andris Zagorskis direktorus iepazīstināja ar jautājumiem, kuri skatīti skolu valžu priekšsēdētāju augusta apspriedē Rīgā. Galvenie no tiem — diskusija par naudas piesaistīšanu vienam skolēnam, bet — liekojot koeficientu, lai neciestu mazās skolas. Ja arodbiedrība izrādīs protesta aktivitātes, lūgums skolvadītājiem tās vismaz netraucēt. Pasaules bankas kredīti skolām. Cik skolas uz to var cerēt? Pērnais gads aizgājis, cerībā uz kredītu analizējot stāvokli skolās. Bet daļa no līdzekļiem jau iztērēta kredīta sadales institūcijām un darba grupām. Joprojām aktuāla ir direktoru atestācija, kuras laikā jau izrādījies, ka skolās maz uzmanības pievērš šādām lietām: darba plānošana saistībā ar paveiktā analīzi, kārtība un sistēma visās lietās, sadarbība ar pašvaldību, skola neanalizē galīgo rezultātu (skolēnu tālāko dzīves ceļu).

Attiecībā uz pedagoģu atestāciju starp skolu valžu vadītājiem divējādi uzskati, — ja atestācijai nauda budžetā netiks

paredzēta, tā netiks uzsākta. Savukārt otra puse pieprasa dot metodiskos materiālus skolotāju atestācijai, bet nauda neesot vajadzīga.

Ministrijas darbinieki nolēmuši visas mācību priekšmetu olimpiādes pārcelt uz sestdienām, jo tā gribot rajonu skolu valdes. Kad Zagorska kungs pānteresejies, cik skolu valdes to gribot, izrādījies, ka «neatlaidīgi» lūgušas tikai divas. Pēc tam ministrijas ierēdņi aizbildinājušies, ka šis jautājums izlemts skolu valžu priekšsēdētāju padomē, savukārt A.Zagorskis, kurš arī darbojas šajā padomē, nemaz neatceras tāda priekšlikuma izskatīšanu. Preiļu rajona skolu direktoru semināra dalībnieki, gandrīz visiem balsojot par un četriem atturoties, nolēma nosūtīt protesta vēstuli pret olimpiāžu pārcelšanu uz sestdienām.

A. Zagorskis informēja arī par citiem Izglītības un zinātnes ministrijas līmeņi izskatītiem jautājumiem.

Valsts izglītības inspektors Jānis Lozda runāja par vairākām aktuālām lietām, tostarp uzsverot, ka skolu direktoru atestācija būtībā ir rajonu skolu valžu skate.

Skolu valdes priekšsēdētāja vietniece Dzintra Šmukste īsumā rezumēja skolu pieņemšanā jaunajam mācību gadam redzēto. Viņaprāt, skolas iemācījušās meklēt un atrast naudu, drosmīgi iesaistoties dažādos projektos, par ko sagādā mēbeles, iekārtas, skolēniem rada dažādas iespējas. Skolas kļūst datorizētas. Estētikas ziņā — mūsdienīgākas, modernākas. Direktori sapratuši, ka jāķeras klāt skolu sanitāro mezglu uzlabošanai. Sko-

las prot labi sastrādāties ar pašvaldībām.

Vēl Dzintra Šmukste pievērsās eksāmenu jautājumiem. Organizatoriskā ziņā tiem nav paredzamas izmaiņas. Augstāk stāvošās instances ierosinot arī eksāmenu kārtošānai izvēlēties sestdienas. Kā teica Dz.Šmukste, Izglītības ministrijā viņai paskaidrojuši, ka to atkal vēloties skolu valžu priekšsēdētāji. Bet pēc Zagorska domām, izrādās, neviens nemaz nav taujājis.

Direktoru seminārā izvērsās diskusijas gan par ticības mācības stundām skolā, par kurām skaļi paziņots, ka to mācīšanai piešķirti līdzekļi, kas izrādās ir 444 lati vienā mēnesī, tiesa, līdz jaunajam, gan par skolotāju veselības stāvokļa pārbaudi, kas izmaksā ne daudz, ne maz — aptuveni četrus latus, un katra ar veselību vai sanitāriju saistīta iestāde prasības traktē pa savam. Pārrunāti citi svarīgi jautājumi, A. Zagorskis bez tam pateicās skolām, kas uzņēma velobrauciena «Latgolas skūļa» dalībniekus, un nodeva viņu atzinumu, ka no visiem Latgales rajoniem Preiļu rajona skolas esot galvas tiesu pārkāpas par citām.

Starp valsts 1200 skolu direktoriem atestācijas apliecību ar 236. kārtas numuru saņēma Preiļu 2. vidusskolas direktors Oļegs Hļebņikovs.

Šajā seminārā direktori piedalījās visu lietu apspriešanā, tās atbalstīja vai arī noraidīja. Jo, kā teica Jānis Lozda, «ja negribu būt saimnieks savā skolā, otrā dienā klāt būs cits saimnieks».

L.Rancāne

«Par dzīvi nevaram sūdzēties»

Vārkavas pagasta «Labiešos» pēc ilgiem prombūtnes gadiem atgriezies Tekla Upeniece kopā ar savu dzīvesbiedru Antonu. Uzcēluši un labiekārtojuši skaistu divstāvu māju Jēkabpilī, šie strādīgie un talantīgie cilvēki, būdami cienījamā vecumā, izglābuši no bojāejas pussagruvušu ēku un padarījuši to par pulcēšanās vietu saviem bērniem un mazbērniem, iemācot viņiem arī savu amata prasmī.

Galdnieks nevar atteikt divas lietas — šūpuli un zārku

Antons Upenieks:

— Visu savu radošo mūžu esmu nostrādājis par galdnieku. Darba gaitas uzsāku Preiļos, kad 1953. gadā pēc armijas sāku strādāt sadzīves pakalpojumu kombinātā, taistīju mēbeles. Vēlāk strādāju Remonta un celtniecības pārvaldē, bet 1963. gadā pārcēlos uz Jēkabpili, kur līdz pensijas gadiem nostrādāju par galdnieku Jēkabpils mežrūpsaimniecībā. Reiz pat nācās Vosa vasarnīcai pagatavot stiklotu sienu no oša koka.

Aizgājis pensijā, uztaisīju piecdesmit bišu stropus. Jēkabpils mežrūpniekos visi vadošie darbinieki bija metušies uz bitēm, man pasūtījumu netrūka. Taču mani stropi atšķīrās no tradicionālajiem — reiz literatūrā izlasīju par to, ka stropus labāk taisīt ar divām skrejām. Tā kā arī es pats dravoju, tad uzskatu, ka tādi stropi ir labāki — tie labāk vēdinās. Gadās, ka ziemā kritušās bites aizsprosto apakšējo skreju un tad pārējās var noslāpt. Taču vidējā skrejā gaiss cirkulēs vienmēr — tas ir droši. Esmu uzbūvējis arī speciālu bišu mājiņu, kur novietot visu dravniecībai nepieciešamo inventā-

ru. Pašam ir seši bišu stropi, divi no tiem pagaidām stāv tukši.

Kad pārcēlāmi uz šejieni, izraku aku, uzbūvēju pagrabu, vasaras virtuvi. Apšuvu ar dēļiem māju un uzcēlu piebūvīti. Nācās izremontēt arī iekštelpas, lai tur varētu normāli dzīvot. Pirms trim gadiem uztaisīju sekciju. Taču šeit ir ļoti maz no manis taisītajām mēbelēm — visvairāk mans darbs ir redzams Jēkabpils mājā. Mans «meistarstiķis» ir bērns šūpulis, reiz pildīju pasūtījumu no Rīgas. Ir divas lietas, ko meistars nevar atteikt — šūpulis un zārks. Kopš 1989. gada esmu uztaisījis arī piecpadsmit zārkus.

Par savu dzīvi nevaru sūdzēties. Lai arī apprecējos vēl — tikai 32 gadu vecumā, taču man ir ļoti paveicies ar sievu, viņa ir enerģijas pārpilna, bez viņas es būtu nulle.

«Atbraucām glābt savas dzimtas māju»

Tekla Upeniece:

— Mans vīrs ir no Vārkavas, no «Znotiņiem». Kad apprecējāmies un piedzima meitas, es paliku mājās ar diviem bērniem, bet Antona strādāja Jēkabpilī. Katru sestdienu ar motociklu viņš brauca uz Preiļiem. Tad vienreiz atbrauca un teica — es bez jums nevaru, brauksim

pie manis. Desmit gadus mitinājāmies dažādos dzīvokļos, līdz uzcēlām paši savu māju. Mans vīrs nav alkohola cienītājs un vienmēr pret bērniem un mani ir bijis ļoti labs. Gudrs cilvēks, dzīvojām laimīgi. Es pati valsts darbā negāju, turējām lopus un iztikām labi. Arī mani bērni un visi seši mazbērni ir labi.

Atbraucām šurp, lai glābtu savas dzimtas māju. Šeit dzīvo 95 gadus vecā krustmāte, kurai vīrs miris jau pirms trīsdesmit gadiem. Bērnu viņai nav un viss šeit gāja postā. Paskatījos uz mūsu priedītiem pie mājas un apraudājos. Te ir dikti smuka vieta, arī vīrs teica — šito vietu nevar atstāt. Tā kopš 1989. gada dzīvojam šeit.

«Aužu no bērības»

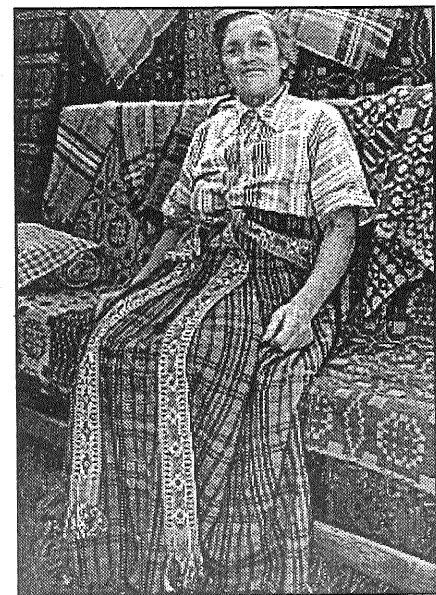
— Aužu jau no bērības. Senāk trūka materiāla, saaudu visus diegu galiņus. Mums ar vīru katram ir sava sirdslieta, viņš mani saprot un palīdz, kad vajag — pabaro lopus, bet es sēžu pie stellēm. Aužu lakatiņus, šallītes, segas un sedziņas. Dziju krāsoju ar dabīgām krāsām, pievienojot kodinātāju. Vara vitriols dod gaišāku, dzelzs vitriols — tumšāku nokrāsu, izmantoju arī piena sūkalīņas. Ja gribu tumšāku krāsu, dziju nesu uz grāvi un iebāžu rāvā. Linu diegi iznāk tumšāki, ja tos patur siena smeltē, tad raksts labāk izceļas. Šo to palasu grāmatās, taču visas pamatzinības esmu pārņēmusi no senākiem laikiem. Reiz atklāju, ka skaistu toni var iegūt no eglu mizām. Kad cēla jaunu šķūni, mizoja egles un sakrājās daudz mizu, kuras kaltējās saulē. Tā kā man toreiz bija daudz darba, savācu mizas un noliku malā. Kad atbrīvojos, aplēju tās ar lietuvu ūdeni un mērcēju divas dienas, lai parūgst, paskābst. Nolēju ūdeni un pievienoju tam kodinātāju. No bērza koka pelniem uztaisīju sārnu. Krāsojot dziju, tā 40 minūtes jākarsē un visu laiku jācilā, nevar atstāt vārīties, tad dzija iznāk plankumaina, arī tonis nebūs īstais. Dzijas krāsošanai izmantoju pupu un nātru lakstus, vīgriezes, pelašķus ar visām saknītēm, vibotnes. Katram augam ir savs tonis. Čurās izmērcēju liepu lapas — rudenī tās ir tik smukas, zeltainas. Oranžo krāsu iegūstu no asinszāles, bet zilo — no nārbuļiem. Tos vispirms vajag pasautēt, tad likt maizes krāsnī, kad maize ir izcepta, un pasautēt arī tur. Pēc tam nokrāsotā dzija jākodina saulē.

Audekls jāmet vecā mēnesī

— Garajos rudens vakaros kārtoju dzijas, uzmetu audeklus. Tas jādara vecā mēnesī, tad tas ļoti labi šķiras. Man reiz bija piedzīvojums. Ieliku audeklu, bet tas nešķiras, trūkst, nevar paaust. Ja ieliek vecā — darbs veicas, stundas laikā varu lakatiņu noaust. Agrāk, kad biju jaunāka,

● Antons Upenieks galdniecības darbos izmanto senus meistarū padomus, arī bišu stropus gatavo kā nevienus — ar divām skrejām.

● Tekla Upeniece auž arī sarežģītas lietas — nesēn tapuši tautiski brunči un josta.

— mocijos, taču tagad zinu, kur bija mana kļūda. Reiz man pasūtīja noaust desmit lakatiņus vienā naktī. Piezvanīja draudzene no Jēkabpils un saka — man vajag desmit lakatiņus pensionāru vakaram. Dari, kā gribi, bet no rīta lai man tie būtu, esmu jau visiem apsolījusi. Tā nu es audu visu nakti līdz septiņiem rītā. Izaudu, bet tie vēl jāapstrādā, jāliek zem sloga, jāizgludina. Taču pasūtījumu izpildīju.

Man divos maisos stāv sakrāsota dzija. Kokvilnas diegu vairs nav, likšu velkos vilnu. Tas nekas, ka sanāks tumšāka — ielaidīšu gaišu svītriņu, tas audumu smuki atdzīvinās. Būs ar ko silti segties un labi gulēt. Man vislabāk patīk aust vilnu, arī lins ir ļoti mīļš, bet no krāsām man patīk siltās.

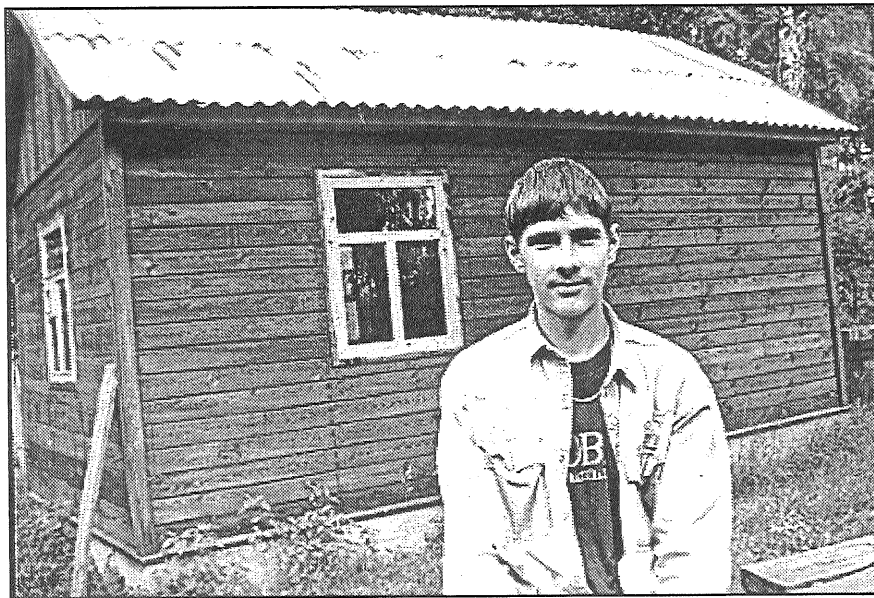
□□□

Kad viesojāmies Teklas un Antona Upenieku mājās, prombraukšanai uz Jēkabpili gatavojās viņu meita Silvija ar bērniem — Annu un Raimondu. Par saviem vecākiem Silvija Krievkalne teica tā: «Mammai ir Dieva dots talants — viņa nekad neliekas mierā. Tas nemiera gars, ko mēs ar māsu esam mantojušas, ir tikai neliela daļiņa no viņas. Gan mamma, gan tētis — viņi abi ir īpaši cilvēki.»

M.Dziesma
J.Silicka foto

● Aušanas prasmi pārmantojušas arī meitas un mazmeitas. No kreisās: Silvija un Anna Krievkalnes, Tekla Upeniece.

● Mazdēls Raimonds Upenieks nolēmis iet vectēva pēdās — pašlaik mācās par koktēlnieku Makašānu amatu vidusskolā Rēzeknes rajonā un ir piedalījies celtniecības darbos arī dzimtas mājās.

Jauna direktore Līvānu 2. vidusskolā

Reizē ar iepriekšējā mācību gada noslēgšanos darba gaitas Līvānu 2. vidusskolā beidza tās ilggadīgais direktors Ivans Grigorjevs. Konkursa kārtībā par viņa darba turpinātāju tika izraudzīta **Guna Urža**. Piedāvājam jums iepazīties ar jauno direktori.

— Esmu līvāniete, te dzimusi, augusi, beigusi Līvānu 1. vidusskolu. Tālāk izglitojos Latvijas Universitātes Pedagoģijas fakultātē, kuru beidzot ieguvu specialitāti krievu valodas un literatūras un latviešu valodas un literatūras skolotāja.

Mana pirmā darba vieta bija Jelgavas rajona Staļģenes pamatskola. Pēc tam strādāju Madonas rajonā, bet uz Līvāniem atnācu no Viessītes vidusskolas, kur strādāju par latviešu valodas un literatūras skolotāju. Šo priekšmetu turpināšu pasniegt arī Līvānos.

Darbu šeit meklēju jau sen, bet nebija brīvu vietu. Tāpēc, izlasījusi sludinājumu, pieteicos konkursam. Sekojot tā noteikumiem, izstrādāju skolas attīstības plānu nākošajiem pieciem gadiem. To gan rakstīju, pašu skolu vēl nepazīstot.

Plānā ietvertās idejas varēs realizēt, jo tās nav no grāmatām norakstītas, bet gan noskatītas citās skolās. Rikošos pamazām, jo uzreiz jau visu nevar izdarīt. Skolas attīstības plāna realizācija ir laika jautājums.

Vissvarīgāk, manuprāt, būtu mainīt vērtības: agrāk dominēja uzspiestais, bet tagad ir jānācās

● Guna Urža.

saprast, ka visu nosaka konkrētā bērna nepieciešamības. Uzmanības centrā ir jābūt radošajai personībai — skolēnam —, un skolotājam savas intereses ir jāpakārto viņam, nevis jādodomā tikai par savām ērtībām.

Skolā strauji samazinās skolēnu skaits, daudzi pāriet uz latviešu skolu. Lai aizkavētu šo procesu, vairāk ir jādomā gan par skolas sabiedrisko dzīvi, gan arī par jaunu mācību metožu ieviešanu, īpaši vidusskolā. Lai stundā skolēns aktīvi darbotos līdzī, nevis tikai pasīvi noklausītos skolotāja stāstīto.

Skolēni ir jā sagatavo tā, lai viņi spētu iestāties augstskolā.

Absolventam ir jābūt gatavam iesaistīties arī darba tirgū, un šim mērķim ir par maz ar pašlaik skolēnu rīcībā esošajām četrām darba vietām informātikas kabinetā. Ir iesniegts pieteikums konkursam «Mūsdienu Odiseja» par skolas datorizācijas iespējām.

Pirmie darbi būs skolas plāna izstrāde nākošajam mācību gadam, tiks pārstrādāts skolas nolikums, izmaiņas sagaida arī skolas iekšējās kārtības noteikumus. Jāpānāk, lai uz skolu nāktu ar prieku, tāpēc mums skolēnam ir jārada labais, skaistais.

Visgrūtāk strādāt būs tāpēc, ka te, Līvānos, man aiz muguras stāv skolotāji, kas ir mani mācījuši, un nu viņi vērtēs manu darbu.

Elīna Reitere

«Mans darbs Dievam un Tēvzemei»

(A. Broks)

Šādi vārdi iegravēti koka plāksnītē pie krusta, kas veltīts Aloizija Broka piemiņai. 14. augusta pēcpusdienā pa aleju uz Aglonas internātgimnāziju plūst ļaudis. Sākas svinīgais brīdis. To atklāj skolas mācību daļas vadītājs Guntars Rateņiks. Skan valsts himna «Dievs, svētī Latviju!», ko izpilda koris «Magnificat». Korim pievienojas klātesošo balsis. Skaņas tik tīras, tik dzidras. Tās cauri miglainajām debesīm aizplūst kosmosā.

Aglonas bazilikas dekāns Jānis Stepiņš, klātesot dekāniem A. Madelānam un A. Budžem, iesvēti piemiņas krustu teoloģijas zinātņu doktoram monsinjoram, bijušajam Aglonas un Jaunaglonas ģimnāzijas direktoram Aloizijam Brokam. Bijušie ģimnāzisti un citi cilvēki noliek ziedus, iedez svecītes.

Te nu tas stāv uzkalniņā, tieši pretī majestātiskajai ģimnāzijas celtnī, kuras tapšanā neatlaidīgi un mērķtiecīgi strādājis A. Broks. Ieejam skolas telpās, kurās paredzēta tikšanās ar A. Broka piemiņas iemūžinātajiem, kā arī bijušajiem ģimnāzistiem. Savas atmiņas stāsta 1939. gada absolvents B. Lācis, kurš personīgi ik dienas bijis kopā ar direktoru. Viņš atceras laiku, kad skolai jau bijuši uzbūvēti pirmie stāvi un tajos atvērtas klases, bet augšējos stāvus vēl būvējuši. Celtniecībā aktīvi darbojies pats direktors.

Savās atmiņās dalās A. Broka māsas dēli Zepi — Benedikts un Antons. Uzstājas ģimnāzisti J. Blusanovičs un D. Valainis. Ģimnāzistes Janīna, Monika un Marta atceras tās drūmās 1941. gada dienas, kad viņas savu direktoru redzēja pēdējo reizi.

Iet laiks. Pagājuši 100 gadi kopš A. Broka dzimšanas. Mainās paaudzes, bet neviens nevarēs neticēt tam, ko viņš paveicis savā isajā mūžā — 46 gados. Aglonas ļaudis rūpējas, lai Aloizija Broka piemiņa būtu dzīva. Par to neatlaidīgi gādājuši pagasta padomes priekšsēdētājs A. Bēķis, M. Kondraņicka, I. Ancāne, J. Streiķe un G. Rateņiks. Skolas absolvents P. Keiņš, Saeimas deputāts, palīdzējis ar naudas līdzekļiem piemiņas zīmes tapšanā. Piemiņas krustu veidojis koka tēlnieks Ilmārs Selickis.

Aglonas internātgimnāzijas direktors Didzis Vanags saka: «Lūk, kāda loma var būt arī vienam cilvēkam!» Viena cilvēka ideja un tās papildījums ir arī nesenā pagātnē izveidotais sakrālais laukums, pašas Aglonas bazilikas restaurācija un papildinājums, apkārtnes izveidošana un labiekārtošana. Tas ir tapis kā brīnums galvenokārt viena uzņēmīga cilvēka — dekāna A. Aglonieša ierosmē un vadībā.

Janina Čiņa,
bijusi Jaunaglonas
ģimnāziste

APMAKSĀTA POLITISKĀ REKLĀMA

ŠĶĒLES FAKTORS

DOW JONES Rigas Fondu biržas indekss

A. Šķēles laiks G. Krasta laiks

Jau vairāk kā 100 gadus Dow Jones biržas indeksa izmaiņas tiek uzskatītas par objektīvu rādītāju ekonomiskajiem, iekšpolitiskajiem un ārpolitiskajiem procesiem konkrētajā valstī. Strauja augšupeja parasti liecina par ekonomisku stabilitāti un uzticēšanos valdībai.

tel. 53-24602 www.tautaspartija.lv

Otrās mājas. No zvana

Kā vēsta oficiāla informācija, šogad Latvijā kopumā slēgtas desmit skolas. Svītra pārvilkta vienu divu skolu nosaukumiem Balvu, Krāslavas, Madonas, Rēzeknes, Daugavpils, Ventspils, Dobeles rajonos. Pašvaldības nespēj uzturēt savas skolas un ir spiestas pieņemt šādus radikālus lēmumus. Par laimi, nekas tāds nav noticis Preiļu rajonā, jāuzdrošinās cerēt, ka arī tuvākajos gados nevienai skolu šāds liktenis nepieklēs. Kaut arī daudzām pašvaldībām līdzekļu ziņā šodien klājas kā tajā parunā «Ja būtu olas un piens, uzceptu pankūkas, bet nav jau miltu». Tomēr mūsu pagastu veči ir gana gudri, lai no tā paša mazumiņa atlicinātu skolu vajadzībām.

Šonedēļ notika rajona skolu gatavības jaunajam mācību gadam pārbaude. Vienā no šiem braucieniem kopā ar valsts izglītības inspektoru Jāni Lozdu, skolu valdes darbiniekiem Valdi Lociku, Teklu Mukāni, kā arī valsts darba inspekcijas inspektoru Gunāru Kļavinski, valsts sanitārās inspekcijas vecāko inspektori Helēnu Čodari piedalījās «Novadnieka» korespondente.

Darbi padarīti, pusdarīti

Vārkavas pamatskolā, tāpat kā arī citās, uz ko veda tālākais maršruts, pārbaudes grupas dalībnieki nekavējoties katrs ķērās pie saviem pienākumiem. Valdis Lociks, datorcentra speciālists, ieslēdza datorus, noskaidroja ar kādu firmu skola šajā jomā sadarbojas, cik ir apmierināta, konsultēja un sniedza padomus datorapmācības pilnveidošanai. Jānis Lozda vēlējas dzirdēt informāciju no skolas vadošajiem darbiniekiem, tīri vizuāli aplūkot skolu, apkārtni, Tekla Mukāne kārtoja metodiskos jautājumus, Gunārs Kļavinskis paguva novērtēt darba drošību un aizsardzību darbnīcās, sporta zālēs un citur. Helēna Čodare visvairāk bija norūpējies par virtuvēm, ēdamzālēm, labierīcībām, ķīmijas kabinetiem, apkopēju darba rīkiem, skolas darbinieku sanitārajām grāmatīņām un tamlīdzīgi, jo, viņas vārdiem runājot, skolās gan gādā par datoriem, olimpiādēm un labiem rezultātiem, bet aizmirst, ka pie datora jāsedina bērns, kurš ir vesels, labi paēdis, skolā viņam ir svaigs gaiss, labs apgaismojums, tīrs dzeramais ūdens, labi iekārtoti sanitārie mezgli.

Apciemojuma dienā Vārkavas pamatskolā mainījās vadība, direktores vietas papildītāja Inta Klindžāne skolas zīmogu noveda direktorei Skaidrītei Mednei, kas atgriezās pēc ilgstoša atvaļinājuma. Skolā daudz padarīts, tomēr šonedēļ vēl bija jāremontē koridori, kuros nomainīs linoleju, no Rīgas jāatved pasūtītie jaunie soli. Kārtība valda skolas apkārtne, arī saimnieciskajā sektorā.

Vairāk par remontu, kurš sekmīgi tuvojas nobeigumam, Intu Klindžāni uztrauca kadru jautājums, jo šajā mācību gadā skolā nebūs mūzikas speciālista, kā arī tas, ka dažus priekšmetus māca nespeciālisti, kuri gan gatavojas mācīties neklātienē. Bet, piemēram, zīmēšanas skolotāja, kura ieguvusi mākslinieces izglītību, kurš mācās pedagoģiju. Darbu ar mācībām savieno angļu valodas speciālists.

Vārkavas pamatskolā šogad mācīsies 97 skolēni.

Streikot negatavojas

Kā zināms, skolotāju alga gan tiek nedaudz paaugstināta, bet vai starp darbiniekiem neradīsies spriedze, jo zināmā mērā tas, kam un cik daudz palielināt, paliek direktora ziņā? Un cik materiāli nodrošināts jūtas lauku skolotājs? Vairbūt

atkal nobriedis plašākām protesta akcijām? Šos jautājumus uzdevu Vārkavas pamatskolas 1. klases audzinātājam Anitai Gavarei.

— Skolotājam paredzētā alga nav proporcionāla viņu padarītajam darbam, — teica Anita Gavare.

— Mēs nevaram iegādāties mācību līdzekļus, grāmatas, enciklopēdijas, kas būtu vajadzīgas sevis tālākai izglītošanai, papildus zināšanu ieguvei. Strādāju devīto gadu, manu pedagoģes darba gaitu sākumā par savu algu varēju atļauties vairāk — pirkt grāmatas, braukt uz kursiem. Par atvaļinājuma naudu varbūt arī varētu aizbraukt kādā ceļojumā, bet pēc tam nebūtu, no kā iztikt. Tomēr streikot, manuprāt, skolotāji negatavojas.

Jautāta, vai viņas darba alga iznāk divu vai triju valstī noteikto minimālo darba algu apjomā, Anita Gavare atbildēja, ka trīs tomēr neiznāk, jo tiekot atskaitīti ievērojami nodokļi.

Augstskolās iestājušies visi absolventi

Vārkavas vidusskolā kopā ar skolotājiem un skolas direktori Anitu Vilcāni pieņemšanas darba grupu sagaidīja Upmalas pagasta priekšsēdētājs Pēteris Bondars un bija klāt visā skolas apskatē. Direktore tīri sievišķīgi bija nobažījies par izrakņāto teritoriju, kuras apzaļumošanā šogad tērēts tik daudz līdzekļu. Bet vēl lielākas raizes, vai līdz 1. septembrim tiks aizbērtā tranšeja, kurā guldīta jauna siltumtrase. Šajā skolā gan jaunajā datorklasē, gan labi materiāli nodrošinātajos kabinetos, gan dārgām grāmatām bagātajā bibliotēkā pārbaudītāji teica daudzus sajūsmas «ak!» un «ah!». Pirmkārt, par kupli zaļojošiem un ziedošiem telpaugiem, un, otrkārt, par kabinetu saimnieku izdomas bagātību, domājot, lai skolēniem ērti un patīkami. Gan soli netradicionālā kārtojumā, gan oriģināli uzskates materiāli, kā, piemēram, latviešu valodas skolotājas Janīnas Vilmanes kabinetā, kur pašgatavotā Latvijas kartē uz sienas novadi un pilsētas atrodami pēc to slavenu literātu vārdiem, kas tajos dzimuši vai darbojušies.

Visi astoņi šī gada 12. klases absolventi iestājušies augstskolās, un tas ir tāds ilgi nedzirdēts notikums rajona skolu dzīvē.

Skolā smaržoja svaigi krāsotas grīdas. Taktisks gājiens — sporta zāles krāsošanu atstāt līdz pirmajam brīvlaikam. Jo rudenī ar apaviem zālē bērni ienēsā smiltis, noberž krāsu. Parēķināts, ka dārgi izmaksā vienlaikus izmantot vecās pils ēku. Tāpēc internāts tiek pārcelts uz trīsistabu dzīvokli skolotāju mājā, bet meiteņu darbmācības kabinetam izbīvējusies vieta lielajā skolā. Tāpat kā šogad siltumtrases maiņai, tā nākamgad — ēkas siltināšanai skola cer uz Latgales skolu atbalsta programmu. Savukārt logu rāmju nomaiņa atkarīga no pagasta budžeta, bet tie ir tādā stāvoklī, ka skolēniem aizliegts logus aiztikt. Skolā nakšņojošiem svētceļniekiem izdevies izgāzt logu skolotāju istabā.

Mācības 1. septembrī Vārkavas vidusskolā uzsāks 170 skolēni, vairāk nekā iepriekšējā mācību gadā. Te mācīsies arī daži jaunieši no Preiļiem, jo Preiļos tiem, kuri netiek ģimnāzijā, nav iespēju iegūt vidējo izglītību.

Kādas raizes māc direktori skolas gada priekšvakarā?

— Nesakoņā apkārtnē. Taču prieks, ka šogad izdevies vairāk līdzekļu ieguldīt kapitālās lietās. Bet naidīņa iekrāsies

un rudens brīvlaikā vēl šo un to padarīsim, — atbildēja Anita Vilcāne.

Uzlabojies skolotāju kadru sastāvs. Visiem, izņemot vienu, kurš mācās, ir augstākā izglītība. Klāt nākuši zīmēšanas un meiteņu darbmācības skolotāji.

Remonts vēl priekšā

Rožkalnu pagasta Arendoles pamatskola savu 21 skolēnu 1. septembrī uzņems šogad jau septiņās klasēs. Bet visi lielie remonta darbi vēl priekšā. Valsts budžeta pārdales rezultātā iegūtie līdzekļi līdz skolai nonākuši vēl. Direktors Jānis Lazdāns domā, ka problēmu nebūs, muižas klēts ēkā telpu pietiekoši, lai mierīgi pārceltos un remontētos. Sienas paredzēts apdarināt ar paneļiem, nomainīt elektroinstalāciju, jo pašlaik klasēs ir tumšs, ierīkot ūdensvadu.

Klasē — pa laipu

Rožkalnu pagasta otrajā — Rimicānu pamatskolā šogad mācīsies 39 skolēni. Šogad nav astotās klases. Skolas nams būvēts K. Ulmaņa laikā, ar oriģināli izdomātu klašu izvietojumu un lietderīgu platības izmantojamību. Starp divām klasēm ir sabīdāma starpsiena. Pirms lielāka sarīkojuma atliek sienu sabīdīt, un izveidojas plaša zāle. Tas vēl nav viss. Zāles priekšplānā, kā tas pienākas, ir skatuve, kura arī atdalīta ar bīdāmu sienu. To gan nemēdz izmantot, uz skatuves iekārtota patstāvīga rotaļu telpa pirmklasniekiem. Rīgā ministrijas kungi pa laikam mēdzot apjautāties, vai šis asprātīgais arhitektoniskās domas risinājums vēl darbojoties. Laika gaitā satrunējuši logu rāmji, pamazām, šogad vismaz trim telpām, sākusies ārējo rāmju nomaiņa. Skolas nams godīgi kalpotu vēl neskaitāmajam rožkalniešu paaudzēm, ja ne vien ceļa būvētāji, gar skolu remontējot ceļu, neizdarītu tā, ka tagad visi notekūdeņi un lietus ūdeņi netiek cauri ceļam, bet plūst skolas pirmajā stāvā, pūdējot grīdas. Ūdens lāmas, laipa uz grīdas šejieniēšiem ierasta lieta. Aprīnojama lēnprātība gan no pagasta, gan no skolu valdes puses, kas vēl līdz šim ceļa būvētājus nav iesūdzējuši tiesā.

Šovasar nojaukts šķūnis grausta izskatā otrpus ceļam. Dedzinot druzas izdevies drusku pasvilināt bērzus, bet viss beidzies laimīgi. Tālāk — stadions vai sporta laukums, vai, pareizāk sakot — laukums ar grūti nosakāmām aprūsējušām ierīcēm, kas vismaz tapšanas brīdī bijušas paredzētas sportam un atpūtai. Tās diemžēl ir. Līdzekļu nepietiek. Un ja vienā otrā klasē patīkami ieiet, tik skaista tā ir, ar modernu griestu apdari, tad otra vieta vienkārši jāizliekas neredzam. Bet nevar teikt, ka fizikultūra būtu apdalīta. Pa 206 latiem nopirkti trīs jauni vingrošanas matračīti, sporta zāles logos tiks ielikti režģi.

Tie pārbaudes grupas locekļi, kas spēja aiziet arī līdz internātam, atgriezās ar ziņu, ka tas ir ļoti labi iekārtots.

Skolas lepnums — šī gada absolvents Nauris Grigalis. Pūsis par matemātikas zināšanām un piedalīšanos dažādos valsts mēroga konkursos dāvanā saņēmis datoru, un tad jau mammai nācies vien nopirkt printeri.

Arī Rimicānu skolotāji neprotēstēs

Skolotāja Zinaida Krēšlīņa domā, ka skolotāji uz protesta akcijām šogad nav noskaņoti, kaut arī alga ar visu pēdējā laika palielinājumu ir nepietiekoša.

— Algas pielikums laikam bija, bet tā kā tūlīt atskaitīja lielākus nodokļus, es būtībā saņemu mazāk nekā iepriekš, — saka Zinaida Krēšlīņa. — Saņemu arī

izdienas pensiju. Bet kopumā alga ir mazā. Nepietiek. Es nevaru nopirkt nevienu daiļliteratūras grāmatu, ja nu vienīgi metodisko literatūru. Es nevaru turēt arī lopus, jo dēla ģimene dzīvo tālu, mana mamma ir 79 gadus veca un nevar apņemt saimniecību, ja man ir jābrauc uz kursiem. Tā ka manas algas lielākā daļa aiziet uzturam. Bet darba diena skolotājam, klases audzinātājam noteikti aizņem vairāk nekā astoņas stundas.

Skolas direktore Velta Zīmele šovasar sevišķi parūpējies par kadriem. Atbilstoši speciālisti mācīs fizikultūru un krievu valodu, angļu valodas skolotāja papildinās zināšanas kursus.

Uz skolu brauc pedagogi no Līvāniem (viens), no Preiļiem (divi), un Rožkalnu pagasta padome apmaksā viņu ceļa izdevumus. Skolas pārbaudē klāt bija Rožkalnu pagasta padomes priekšsēdētāja Astrīda Spuriņa.

Māca darbu

Vanagu pamatskola ir Upmalas pagasta otrā skola. Nedaudz jūtas pabērta lomā. Dziedāšanas kabinetu pirmdien vēl bija bez grīdas, ēdināšanas telpās kosmētiskais remonts vēl nebija uzsākts. Pagastam grūti ar divām lielām skolām. Arī Vanagu 1959. gadā būvētā skola platības ziņā diezgan vai daudz atpaliek no Vārkavas vidusskolas. Tomēr ar pašu sāpīgāko jautājumu — sanitāro iekārtu apmaiņu un pašu labierīcību remontu būs tikts galā. Zālē no jauna iestikloti logi. Mūsdienu standarta rūtis par īsām, nācies katru aili likt no diviem gabaliem.

Klašu un kabinetu noformēšanā pārsteidzoši daudz izmantots dabas materiālu, sauso augu. Klases ir «krāsainās», — viena no tām — baltā, nākošā — dzeltenā, un tā tālāk.

Skolā rosīgi darbojas mazpulcēni. Tāpat kā katru gadu, arī šogad pie skolas 0,25 hektāru platībā viņi audzē cukurbietes, kas tiek nodotas cukurfabrikā, bet saņemtais cukurs izlietots skolas kopgaldam.

Kas jaunā mācību gada priekšvakarā uztrauc direktori Janīnu Praņevsku?

— Galvenais, lai skolā pietiktu skolēnu. Un lai pašvaldība palīdzētu saremontēt jumtu un grīdas. Ar pārējo tiktu galā paši saviem spēkiem, — uzskata Janīna Praņevska.

Šurp Providenko! Un prom uz Sibīriju!

Rudzētu vidusskolā pirmdien maz bija pārbaudes grupai parādāmu sagatavotu telpu. Lielākoties visur valdīja remontdarbu jucekļi, — krāsu bundžas, spaiņi, otas, trepītes, darbīgi ļaudis. Bet direktors Vladislavs Sprīņģis par to nemaz nebija uztraucies. Viņš bija pat priecīgs. Pagasta padome piešķūrusi līdzekļus gandrīz vai katastrofālā stāvoklī esošai jumta remontam, un nu lielai jumta platībai ir jauns segums. Uz šī tik lielā remonta fonā klašu grīdu vai griestu pārkrāsošana, direktoraprāt, tāds sākums vien ir, kas līdz 1. septembrim būs padarīts. Jo pēc lielajiem jumta klāšanas izdevumiem naidīņa krāsām tikai tagad bijusi sagrabināma. Taču Vladislavs Sprīņģis sašutis par ko citu. Dodiet šurpu Providenko, — pieprasa direktors, un viņu var saprast. Skolas foajē un koridoru grīdas betona plāksnēs pašu rokām jākaļ caurumi un tajos jāmēģina saskatīt bez jēlādas sistēmas noslēptās kanalizācijas caurules. Skolā sākusies nenovēršami zemgrīdas plūdi, bet caurules jāmeklē uz labu laimi izkaltās vietās. Providenko esot kāds kungs, kas vadījis skolas celtnieku organizāciju un vēl joprojām laimīgi dzīvojis Daugavpilī.

Tomēr direktors var parādīt nomainītu

līdz zvanam, līdz izlaidumam

sanitāro tehniku labiercībās, smalki ierīkotu meiteņu higiēnas telpu un ar sienas lampām noformētu, tik lepnu sanitāro mezzglu, ka sāk rasties nelabas aizdomas, vai tas nebūs pieejams tikai glauņiem skolas viesiem. Tā vis nebūšot, mierina direktors, šeit nāksot arī skolēni.

Skolā mācības uzsāks 205 skolēni. Viņus mācīs skolotāji, no kuriem pieci (lielākais skaits rajonā): Veneranda Sprinģe, Iveta Pastare, Ēvalds Kārklis, Sandra Kivleniece, Andris Kurlovičs mācās maģistratūrā, četri skolotāji apgūst papildspecialitāti.

Direktors gribētu, lai 1. septembris pirmā skolas diena ir arī kādam ļoti talantīgam bērnam, kuru sakropļojis tehnikas līdzeklis un viņš nevar pārvietoties. Atkal vajadzīgi līdzekļi no pašvaldības nelieliem remontiem — ērtai iebraukšanai skolā un kabinetos ar invalīdu ratiņiem.

Jauki sakoptas, krāsainas pa vaļējām durvīm redzamas pirmsskolas bērnu grupas telpas, kas atrodas zem vidusskolas jumta. Tām garām iznāk aizlavīties uz pirkstgaliem, jo pie diendusā gulošo bērnu gultiņām sēdošās audzinātājas klušinot liek pirkstus pie lūpām.

Vladislavs Sprinģis ļoti daudz uzmanības velta skolas darba analīzei un tās apstrādei uz zinātniskiem pamatiem. Visi skolas dzīvi raksturojošie rādītāji sagatavoti grafiski, salīdzinoši vairāku gadu ciklā.

Kāda priecīga diena

Rudzētu internātpalīgskolā gadāmiem brīdī, kad vienai no skolas meitenēm atradušies aizbildņi, un nu šīs lietas veik-

smīgi tiek kārtotas. Pa vasaru meitenīte bijusi papemta svešā ģimenē, iepatikusies ar savu skaņo balstiņu, žirgtumu, un kaut arī šajā ģimenē ir savi bērni, vecāki nolēmuši uzņemt atbildību par šo svešo, Dieva vaļā atstāto bērnu.

Grūti šajā skolā piemērot kritērijus tādus, pēc kādiem vērtētas citas skolas. Pēdējos gados tā ir kļuvusi daudz labāk iekārtota, vizuāli pievilcīgāka, pašu skolas meistari ar lielākiem zēniem izgatavojuši daudzas skaistas mantas — krēslus, galdus, starpsienas. Aukstās sienas apdarinātas ar koka plāksnēm. Daudzas problēmas atrisināt palīdzējusi no jauna izraktā kanalizācijas aka.

Bērniem šeit cenšas iemācīt kādu amatu. Meitenes ada, izšuj, iemācās apkopt lopus, zēni mācās pīt grozus, gatavot ikdienā vajadzīgas lietas. Skola izaugusi līdz 11. klasei. Tas nozīmē, ka skolotāji paši sagatavoja mācību programmas desmitai un vienpadsmitai klasei, ko Izglītības ministrija apstiprināja un atļāva pielietot. Diemžēl 11. klase atvērta tikai meitenēm, zēnu skaits neatbilst klases atvēršanai.

Gan nabadzība, gan nepiestrādāšana

Direktors Jānis Vjakse parāda arī pārējo skolas saimniecību, kūti ar govīm un bulli, klēti ar šī gada un pērnā labību, darbnīcas. Visvairāk pretenziju šeit sanitārās inspekcijas pārstāvei, gan par stāvokli kūtī, gan par piedrazoto pagrabu, par ko J.Ložda saka, ka tas ir tuvu ellei, un citām lietām. Nevar nepieņemt. Taču viena otra lieta ir nepiestrādāšanas dēļ,

bet cita atkal — skolas nabadzības dēļ, piemēram, pagrabam iebrukušie griesti. Vai tās piespiedu nokautās cūkas (neglābjami slimas) liecina, ka pretinfekciju potēm nebija naudas, vai arī, ka tas nelikās svarīgi?

Vieglāk tikt uz Rīgu nekā uz Preiļiem

Šī neērtā satiksme un atrašanās vieta vienmēr speciālajai internātskolai uzlikusi tādu nospiestības un aizmirstības zīmogu, un tiem, kas tomēr šeit spēj un var strādāt, pienāktos sevišķa atzinība. Jāatceras, ka šie pedagogi, lai cik enerģijas ieguldītu darbā, nekad nevarēs palepoties ar audzēkņu sasniegumiem olimpiādēs vai tālākām studijām. Šis kontingents, kā to atzīst direktora vietniece mācību darbā Lūcija Kudiņa, kura te nostrādājusi daudzus gadus, kvalitatīvi kļūst sliktāks. Ja kādreiz bērnu nepilnvērtīgajai garīgajai attīstībai cēlonis bijušas ģimenes materiālās problēmas, tagad atpalcībai cēlonis ir viņu vecāku degradācija, alkohola postoši ietekmētie gēni. Bērniem daudz smagāk izteikta atpalcība. Bez tam agrākos gados šīs skolas beidzēji iekārtojās darbā, kaut vai par lopkopjiem, ganiem kolhozos un pat spēja nopelnīt uzslavas un prēmijas, bet tagad viņu darbs nevienam nav vajadzīgs un sabiedrība par viņiem neliekas ne zinīs.

□□□

Skolu pieņemšanā visvairāk iebildumu bija no sanitārās inspekcijas, kā arī darba inspekcijas pārstāvjiem. Tā

kā skolās vēl nedarbojās ēdināšanas bloki, līdz galam nebija saremontētas tualetes, atvesti pasūtītie soli un tam līdzīgi, tad valsts sanitārā vecākā inspektore Helēna Čodare nebūt necentās aizpildīt pieņemšanas aktus ar desmitiem — nav. Skolas zina, ka inspekcijas pārstāvji tās vēlreiz apmeklēs septembrī, un līdz tam laikam visam jāatbilst izvirzītajām prasībām. Bet varbūt ne jau inspekcijai katrā klasē jānospiež apgaismojuma slēdzis un jākonstatē, ka puse lampu nedeg, ka ķīmijas kabinetā jābūt attiecīgam šķidrūmam, ar ko izskalot acis, gādījumā, ja skolēnam acis iekļūst ķīmiska viela, ka jābūt tualetes papīriem un roku dviļiem, ka ūdens skolēnu tējai nav jāuzvāra ar elektrisko spirāli, ka soliem un krēsliem jāatbilst skolēnu augumam, un desmitiem tamlīdzīgu lietu. Pašas skolas zina, kurā valsts karoga noformējums neatbilst standartam, kurai aizķepuši logi, kaut arī aiz tiem ir tikai noliktavas telpas, kurās zvans atgādina ugunsdzēsēju sīrēnu, kurās lampu apvalkos mīt nobeigušās mušas, kurās tualetes poda vāks paceļot paliek rokā, kurās nošņurkuši, panīkuši telpaugi, kurās darbgaldiem nav aizsargrežģu, vai arī drošības instrukcijas plakāti ir krievu valodā. Varbūt, ka šogad ir sācies tas periods, kad skolas savus bērnus uzskatīs nevis par līdzekli skolas vārda un skolotāja prestiža spodrināšanai, bet par individu, kam jānodrošina gan kvalitatīvu zināšanu ieguve, gan maksimālas ērtības.

L.Rancāne

APMAKSĀTA POLITISKĀ REKLĀMA

Paldies maniem draugiem Preiļos un Līvānos

Godavārds: arī pēc vēlēšanām jūs neaizmirsīšu

Ar tik sirsnīgu un siltu uzņemšanu vēlēšanu pasākumā nebiju rēķinājies. Pateicos jums no visas sirds.

Atklāti sakot: biju aizkustināts un pat mazliet apmulsis. Jūs uz mani liekat tik lielas cerības... Tāpēc dodu jums šodien savu godavārdu: arī pēc vēlēšanām jūs neaizmirsīšu. Arī pēc vēlēšanām turēšos pie visa tā, ko pirms tam pieteicu. Nepiederu pie tiem politiķiem, kas līdzinās baložiem: pirms vēlēšanām viņi jums ēd no rokas — un pēc vēlēšanām uztaisa jums uz galvas.

Latvijai jāpaliek stārķu zemei — tā nedrīkst pārtapt politisku maitas ērgļu zemē. Par to es cinišos.

Kā ministru prezidents es saņemšu tieši vienu latu

Arī to es jums apsolu ar godavārdu: kā ministru prezidents es nepieņemšu nekādu algu. Nevēlos piederēt pie

tiem «politiķiem», kas ar politikas palīdzību kļūst bagāti. Kā ministru prezidents es pieņemtu simbolisku algu: tieši vienu latu un ne santīma vairāk.

Vēlreiz — paldies. Balsojiet 3. oktobrī par Tautas kustību «Latvijai», nevis par cietsirdīgo vīru, kas apgalvo, ka par multimiljonāru kļuvis pārdodot puķes.

Jūsu Joahims Zigerists
P.S. Man ir divi personīgi lūgumi:

Tautas kustība

Ģertrūdes ielā 64, Rīga, LV 1011. Tālr.: 7-283 283.

1 Lūdzu nobalsojiet par mūsu sarakstu tik lielā skaitā, lai mums nebūtu atkal jāved koalīcijas sarunas ar cilvēkiem, kuriem pareizā vieta būtu cietumā, nevis Saeimā.

2 Lūdziet Dievu, lai man atkal nebūtu tādu «draugu», kas pēc vēlēšanām par Jūdasa grašiem pārdod savu pārliecību un savus vēlēšanu solījumus.

Pārbauda humānās palīdzības sūtījumu izmantošanu

● Dāņu pārstāves (no kreisās) Kirstena Groduma, Aase Madsena un Knuds Olavs Knudsens (otrais no labās) Preiļu pilsētas domē.

J.Silicka foto

Ceturtdien Preiļu domi apmeklēja organizācijas East European Children AID (Palīdzība Austrumeiropas bērniem) pārstāvji no Dānijas Knuds Olavs Knudsens, Kirstena Groduma, Aase Madsena. Viņi tikās ar domes priekšsēdētāja vietnieku, Preiļu Valsts ģimnāzijas direktoru Jāni Eglīti, domes sociālās aprūpes nodaļas vadītāju Annu Erti. Dāņu mērķis bija noskaidrot, kā izlietota uz Preiļiem sūtītā humānā palīdzība un saņemt informāciju par to, kas vēl ir nepieciešams. Jānis Eglītis un Anna Erte uzsvēra, ka būtībā nevar izdalīt vienu, sociāli visneatsargāto grupu, jo mūsdienu brīvā tirgus ekonomikas apstākļos, pie tam — Latgales apstākļos visos sabiedrības slāņos vairums cilvēku cīnās ar trūkumu. Daudz līdzekļu aiziet par komunālajiem pakalpojumiem, pārpalikušie tiek izman-

toti uzturam. Drēbes, apavi ir nepieciešami gan ģimenēm ar bērniem, gan maznodrošinātiem, gados veciem cilvēkiem. Pilsētas skolas ir saņēmušas galdus, krēslus un citas mēbeles, bet bērnu skaits palielinās, un mēbeļu atkal pietrūkst.

Knuds Knudsens informēja, ka jūtas apmierināts ar to, kā Preiļos tikuši uzskaitīti, uzglabāti, dalīti humānās palīdzības sūtījumi. Kopš 1993. gada uz Preiļiem nosūtīti 12 konteineri ar dažāda veida humāno palīdzību. Dāņu puse izteica priekšlikumus par turpmāko sadarbību. Brauciena laikā tika apmeklēts sociālās palīdzības centrs «Mūsmājas», Preiļu, Aglonas slimnīcas un citas iestādes.

Bez tam organizācijas East European Children AID pārstāvji apmeklēja Daugavpili, Rēzekni, Jēkabpili.

L.Rancāne

Viesi no Lielbritānijas

19. augustā Līvānu evaņģēliski luteriskā draudze uzņēma ciemiņus no Lielbritānijas, Apvienotās Londonas latviešu evaņģēliski luteriskās un Miera draudzes, ko pārstāvēja draudzes kasiere Melita Kipluks ar ģimeni. Kontakti starp abām draudzēm tika uzturēti jau senāk, tomēr

ši bija pirmā tikšanās personīgi. Viesi iepazinās ar baznīcas darbu, draudzes priekšsēdētājs Jānis Ušackis informēja par atgūtajiem draudzes īpašumiem. Noslēgumā no abām pusēm tika izteikta vēlme turpmāk sadarboties ciešāk.

Elina Reitere

Arī skolotāji mācās

No 19. augusta Līvānos, bet no 20. augusta Preiļos trīs dienas notika izglītošanās centra ģimenei un skolai organizētie veselības mācības kursi veselības mācības un bioloģijas skolotājiem, un klašu audzinātājiem.

Viena no kursu vadītājām, Berģu pamatskolas mājturības un veselības mācības skolotāja Dace Lapsiņa paskaidroja, ka šajosursos skolotāji rotaļu un spēļu veidā apgūst tādas tēmas kā uzturs, smēķēšana, alkohols, narkotiskās vielas, seksualitāte, AIDS. Bet kursi sākas ar viselementārāko — iepazīšanos —, bet arī te

tiek pielietotas dažādas metodes, lai tik ierasto procesu padarītu interesantāku.

Pēc pusgada kursu dalībnieki tiekas vēlreiz, lai pārrunātu pieredzi, kas iegūta,ursos apgūtās metodes pielietojot darbā ar skolēniem. Kursu vadītāja apliecināja, ka interese ir ļoti liela, vēlāk tiek zvānīts un lūgts organizēt jaunus grupas.

Šiem kursiem atbalstu sniedz Sorosa fonds. Tos beidzot, skolotāji saņem sertifikātu un arī mācību grāmatas.

Jāpiebilst, ka Dacei kursus vadīt palīdz viņas kolēģes, arī skolotājas Anita Anspaika un Solvita Melne.

Elina Reitere

«Es mīlu Latviju!»

tā saka Hairo Jesids el Seikali Melgareho no Venecuēlas.

Pirms diviem gadiem ar studentu apmaiņas organizācijas AFS palīdzību Hairo nonāca Latvijā un gadu mācījās Līvānu 1. vidusskolā, bet nu viņš ir atgriezies. Šoreiz gan — ciemos.

Gada laikā Hairo apguva latviešu valodu, bet sarunājoties palīgā ņem arī spilgtus žestus un mimiku — kā nekā viņš ir no Latīņamerikas un tur cilvēki ir daudz temperamentīgāki. Hairo atzīst, ka no sākuma viņš sava dienvidnieciskā temperamenta dēļ nav varējis izprast latviešu uzvedību. Tikai vēlāk apjautis: ja draugi satiekoties viens otram nekrit ap kaklu, tas nebūt nenozīmē, ka viņi viens otru nevēlas redzēt. Vienkārši latvieši ir vēsāki savstarpējās attiecībās. Pie šīs un arī daudzām citām atziņām Hairo nonāca, iepazīstot Latviju un latviešus. Tagad gan viņš, gan arī viņa Latvijas «mamma» Anita Auzāne, kuras ģimenē Hairo dzīvoja pirms diviem gadiem, daudzus ikdienas sikumus, kuri toreiz prasīja asaras, atceras ar smaidu.

Starplaikā starp abiem Latvijas braucieniem Hairo ir turpinājis universitātē apgūt datorzinības, ko darīja arī pirms mācībām Līvānos un, studijas beidzot, viņš būs inženieris, kaut gan pats atzīst, ka labprātāk gribētu strādāt Latvijas vēstniecībā Venecuēlā, ja tāda tiktu izveidota.

Esot tālu no Latvijas, Hairo visu laiku uztur saikni ar šejieni un bez parastajām vēstulēm un telefona zvaniem viņš Internētā lasa jaunākos «Dienas» numurus. «Mamma» bēdājas, ka viņa savu «dēlu» ne ar vienu ziņu nespēj pārsteigt — Hairo visu jau ir izlasījis Internētā. Viņa gan arī

«šausminās» — telefona zvani mēdzot atskanēt divos naktī! Bet pats vaininieks paskaidro, ka Venecuēlā tad ir seši vakarā, un tad ir lētais telefona tarifs.

Pirms diviem gadiem kopā ar Hairo Līvānos bija arī Arelisa. Arī viņa ir no Sankristobalas pilsētas, un, kad kādu no viņiem pārņem ilgas pēc Latvijas, abi spēj viens otru saprast. Hairo stāsta, ka tā ir arī iespēja parunāties latviski. Viņš kontaktējas arī ar Venecuēlas latviešiem, un Hairo tika piedāvāta iespēja iesaistīties latviešu tautas deju kolektīvā, diemžēl mēģinājumi notiekot valsts galvaspilsētā Karakasā, kas atrodas 12 stundu braucienā no Sankristobalas.

Hairo atzīst, ka Līvāni šo divu gadu laikā ir mainījušies un ka šeit dzīvo sirsnīgi cilvēki. Šurp braucot viņš domājis, ka visi ir viņu aizmirsuši, bet tagad, apmeklējot dažādus pasākumus, Hairo redz, ka atceras gan viņu, gan Arelisu.

Hairo stāsta, ka situācija Līvānos ir tāda pati kā viņa dzimtajā pilsētā, kur jaunieši dodas prom, lai mācītos. Bet viņš uzmundrina, ka nedrīkst nokārt degunu, vajag domāt, ka būs labāk. Bet starp abām pilsētām esot arī atšķirības, piemēram, Venecuēlā divpadsmitgadīgie tomēr vēl nesmēķējo.

Anita izsaka nožēlu, ka vairāk neviens no Līvāniem neiesaistās studentu apmaiņas programmā AFS. Viņa to labprāt darītu vēlreiz, bet Hairo «mammai» to esot «aizliedzis», jo viņš tad kļūtu greizsirdīgs. Viņi abi ļoti atzinīgi novērtē AFS darbu, jo tādejādi tiek veicināta draudzība starp dažādām tautām un tātad arī — miers.

Elina Reitere

Par grozījumiem likumā «Par valsts sociālo apdrošināšanu»

Šī gada 10. jūnijā LR Saeima pieņēma grozījumus likumā «Par valsts sociālo apdrošināšanu».

Minētie grozījumi nosaka, ka no š. g. 1. janvāra zemnieku saimniecību īpašnieki, kas paši veic savas saimniecības vadības funkcijas, ir pašnodarbinātas personas, ar nosacījumu, ja viņi vienlaicīgi nav darba ņēmēji atbilstoši kādam 1. panta 2. punkta apakšpunktam, un sociālās apdrošināšanas iemaksas no zemnieku saimniecības ienākumiem veic kārtībā, kāda noteikta pašnodarbinātajām personām.

Tā kā šie nosacījumi ir spēkā ar atpakaļejošu datumu, tad zemnieku saimniecības īpašniekiem jāgriežas VID un jāprognozē, vai viņu 1998. gada ienākumi sasniegs MK noteikto obligāto iemaksu minimālo apmēru — Ls 504 gadā.

Ja gada beigās pēc iesniegtajām ienākuma nodokļa deklarācijām tiks konstatēts, ka ienākumi tomēr pārsniedz Ls 504 gadā, bet nav veikti maksājumi, būs jāsamaksā sociālās apdrošināšanas iemaksas par visu gadu, kā arī pamatparāda palielinājums un nokavējuma nauda par kavējuma periodu.

Zemnieku saimniecības īpašnieks kā pašnodarbinātais veic sociālās apdrošināšanas iemaksas tikai tajā gadījumā, ja viņa ienākumi pārsniedz Ls 504 gadā, ja pašnodarbinātā gada ienākumi nesasniedz obligāto iemaksu minimālo apmēru, sociālās apdrošināšanas iemaksas nav jāveic.

Pašnodarbinātā sociālās apdrošināšanas iemaksu objekts ir ienākumi, tātad ieņēmumi minus izdevumi, kā arī tas, ka pašnodarbinātais brīvi izvēlas summu (bet ne mazāku par Ls 504 gadā), no kuras veiks iemaksas, nevis tās veic no visiem ienākumiem.

Likuma «Par iedzīvotāju ienākuma nodokli» 9. panta 1. daļā minētais ar iedzīvotāju ienākuma nodokli neapliekamais zemnieku saimniecības ienākums no lauksaimnieciskās ražošanas līdz Ls 3000 uz sociālās apdrošināšanas iemaksu objektu neattiecas. Tātad, ja zemnieku saimniecības īpašnieka ienākums ir lielāks par Ls 504, bet mazāks par Ls 3000 gadā, arī šajā gadījumā ir jāveic sociālās apdrošināšanas iemaksas.

Obligāto iemaksu likme pašnodarbinātajiem ir 33,9% no obligāto iemaksu ob-

jekta (Ls 42 mēnesī). Likmes sadalījums pa sociālās apdrošināšanas veidiem ir šāds:

- ◆ pensiju apdrošināšanai — 27,37%,
- ◆ invaliditātes apdrošināšanai — 5,94%,
- ◆ maternitātes un slimības apdrošināšanai — 0,59%.

Pašnodarbinātais līdz pārskata ceturksnim sekojošā mēneša pēdējai dienai iesniedz VID nodaļā ziņojumu par pašnodarbinātā valsts sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām pārskata ceturksnī (6. pielik.).

Ar 1998. gada 1. janvāri zemnieku saimniecību īpašnieki, kuri, nebūdami darba attiecībās ar savas zemnieku saimniecības pārvaldes institūciju, un kuri ir sasnieguši vecumu, kas dod tiesības saņemt valsts vecuma pensiju, vai ir 1. un 2. grupas invalīdi, nav obligāti sociāli apdrošināmas personas.

Labklājības ministrija ir sagatavojusi 1998. gada 21. aprīļa MK noteikumu Nr. 141 «Kārtība, kādā aprēķinātas un atmaksātas valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas un veikts pārrēķins sociāli apdrošināto personu kontos» gro-

zījumu projektu, kur tiks noteikta atmaksāšanas kārtība zemnieku saimniecību īpašniekiem, kuri ir darba ņēmēji atbilstoši kādam likuma 1. panta 2. punkta apakšpunktam, vai kuru gada ienākumi nesasniedz Ls 504, bet kas jau veikuši iemaksas kā darba ņēmēji.

Sīkāka informācija VID Preiļu rajona nodaļā 201. kabinetā Preiļos, Raiņa bulvārī 24.

Par iedzīvotāju ienākuma nodokļa ceturkšņa pārskatu iesniegšanu

Saskaņā ar 1998. gada 18. augusta noteikumu Nr. 314 «Grozījumi MK 1998. gada 21. aprīļa noteikumos Nr. 145 «Kārtība, kādā iedzīvotāju ienākuma nodokļa maksājumi tiek ieskaitīti pašvaldības budžetā» 2. punktu, darba devējiem ceturkšņa pārskats par 1998. gada pirmo pusī jāiesniedz VID teritoriālajā iestādē līdz 1998. gada 1. septembrim. Minētie MK noteikumi publicēti laikrakstā «Latvijas Vēstnesis» 1998. gada 21. augustā.

VID Preiļu rajona nodaļa

Kāzu muzikantu un saimnieču saiets Rožupē

21. augustā Rožupes pagasta estrādē notika nu jau par tradīciju kļuvušais trešais kāzu muzikantu un saimnieču saiets, kurā piedalījās 17 ansambļi un divas saimnieces.

Pasākumu ievadīja folkloras ansambļis «Vecvārkava». Koncerta laikā tas aktīvi palīdzēja vakara vadītājam Dailē teātra aktrisei Akvelīnai Līvmanei izklaidēt skatītājus priekšnesumu starplaikos. Ar visai nerātām apdziedāšanās dziesmām tika aizpildītas neveiklās pauzes, kas radās skaņu aparāturu pielāgojot katras nākamās grupas uzstāšanās vajadzībām. Koncertā dziedāja un spēlēja ne vien mūsu rajona ansambļi un muzikanti, bet arī viesi no Jēkabpils rajona un Viļāniem. Interesants bija trīs «Daugavas vāravu» priekšnesums. Imants Rusiņš no Līvāniem, kurš tieši šajā dienā atzīmēja piecu gadu kāzu jubileju, vienu dziesmu veltīja savai dzīvesbiedrei. Koncertu patīkami atsvaidzināja Rožupes pagasta deju kolektīva uzstāšanās. Žēl tikai, ka skatītājiem netika sniegta nekāda informācija par muzicējošajiem kāzu muzikantiem un arī koncerta vadītājam vienu otru reizi nebija īsti skaidrs, vai viņas pieteiktā grupa gatavojas spēlēt vai dancot.

Ar sarūpētajiem kāzu mielasta gardumiem bija ieradušās divas saimnieces — Inese Bondare un Broņislava Gavare. Viņu gatavotajiem ēdieniem tika sarīkota izsole. Medus torte ar sākumcenu — trīs lati, izsolē tika pārdota par septiņpadsmit latiem kādam tautietim no Flori-

das, kurš bija atbraucis apskatīt savu īpašumu Rožupes pagastā. Izpārdeva arī cepumus, trejādus salātus un citus kārumus. Izsolei veltot pietiekoši lielu uzmanību, saimnieces palika otrajā plānā — arī par viņām netika bilsts ne vārda.

Pasākuma laikā «Latvijas ceļa» pārstāve Aija Poča septiņiem labākajiem rajona pastniekiem uzdāvināja skaistus diviņteņus. Dāvanu saņēma Ēvalds Mālnieks, Natālija Daņiļeviča, Ruta Bernāne, Iveta Strupais, Lidiņa Eriņa, Anastasija Vainode un Antonijs Lazdāns.

Koncerta noslēgumā visi kāzu muzikanti tika aicināti uz skatuvi, kur saņēma Rožupes pagasta padomes gādātās balvas. Muzikantiem sarītotajā loterijā «Latvijas ceļa» sarūpēto magnetofonu izlozēja Bonifācijs Lazdāns no Upmalas pagasta. Arī skatītāji varēja piedalīties izlozē ar ieejas kartēm, kuras tika izsniegtas tiem klausītājiem, kas ziedoja pasākumam vairāk par piecdesmit santīmiem. Laimīgās lozes īpašniekiem tika fotoaparāts, magnetofons, tosteris, elektriskā plīts un citas vērtīgas lietas. Koncerta noslēgumā dziedāja un spēlēja pazīstamā Līvānu kapela «Jūlijs», bet ballē — ansambļis «Jancis», grupa «AZ» no Viļāniem un Romualds Kairāns. Lai arī apmēram stundu lijušais lietus nedaudz izjauc pasākumu, tomēr ballētis gri-

● Par spīti tam, ka lietus dēļ vairums kāzu muzikantu izklīda, ansambļis «Jancis» bija uzdevumu augstumos un kopā ar grupu «AZ» un Romualdu Kairānu godam nospēlēja arī balli.

bētājus tas netraucēja — pēdējie dejotāji mājās negāja arī sešos no rīta.

Par to, kāds šis pasākums likās pašiem tā organizētājiem, «Novadnieks» lūdz pastāstīt Rožupes kultūras nama vadītāju Valiju Vainodi:

— Salīdzinot ar iepriekšējiem gadiem, jūtams, ka reitings kāzu muzikantiem audzis, taču viņi paši, diemžēl, to nenovērtē. Arī izpildījuma kvalitāti varēja vēlēties labāku. Taču atzinīgi vērtējams ir tas, ka šoreiz muzikanti bija vairāk pārdomājuši savu repertuāru, jūtams pamatīgums, kāda iepriekšējos gados nebija. Šogad skatuvi noformējām savādāk — muzikanti spēlēja uz paaugstinājuma, kas ļāva skatītājiem netraucēti vērot koncerta norisi. Estrādei būs jāzūbūvē nojume, lai pasargātu aparāturu no nelabvēlīgiem laika apstākļiem. Šoreiz tā lietū samirka un balles laikā apmēram stundu dejotājiem nācās samierināties ar ierakstiem, kamēr aparāturu sakārtoja. Kā jauninājumu varu minēt ziedojumu loteriju, šādā veidā tika savākti vairāk naudas, nekā iepriekšējā gadā, kad, līdzīgi senajām kāzu muzikantu tradīcijām, ziedojumus vāca, apstaigājot klausītājus. Par to, ka saiets ieguvis lielāku popularitāti, liecina arī tas, ka šogad pasākumam bija daudz atsaucīgu labvēļu. Par finansiālu atbalstu pateicamies Preiļu rajona padomei, z/s «Baltie āboliņi», firmai «Minox» (fotosalons), Unibankas Preiļu

filiālei, i/u «Asia» (veikals «Rotaļa»), i/u «Kristi», i/u «Iveta», SIA «LPA», SIA «Universālveikals PL», i/u «Antons», SIA «Laudeks PRIM», partijai «Latvijas ceļš», firmai «Livengoft» un Plivdu ģimenei. Pricējami arī, ka folkloras ansambļis «Vecvārkava» palīdzēja aizpildīt nevajadzīgās pauzes, kas radās tehnisku kļūmju dēļ.

Rajona kultūras darba organizatore Elvira Brovacka notikušo saietu vērtēja tā:

— Pozitīvi vērtēju to, ka šogad bija nākušas klāt jaunas kāzu muzikantu grupas, taču vēlētos, lai vairāk būtu tādu ansambļu, kuri spēlētu ar mūzikas instrumentiem, neizmantojot elektroniku. Tādēļ man ļoti patika Neatkarīgā ansambļa no Preiļiem uzstāšanās. Žēl, ka nepieteicās neviens no vecajiem kāzu muzikantiem. Neskatoties uz to, ka tehnika vakara gaitā nemitīgi pievīla, bija patīkami, ka koncerta dalībnieki bija izvēlējušies repertuāru speciāli šim saietam. Gribējās arī, lai saimnieces būtu kuplāk pārstāvētas. Galvenais trūkums bija tas, ka mūsu jaunieši neprot civilizēti atpūsties — pārāk daudzi bija stipri iereibuši. Lielais skatītāju pieplūdums liecina, ka cilvēkiem trūkst iespēju izklaidēties un kāzu muzikantu saiets Rožupē ieguvis pelnītu popularitāti. Līdzīgi pasākumi būtu jāorganizē ikvienā pagastā.

M.Dziesma
J.Silicka foto

● Grupā no Upmalas spēlēja arī konkursa «Mis un Mistery Preiļi '98» finālists Andris Ziemelis (attēlā pa labi).

● Saimnieces no Vecvārkavas — Broņislava Gavare (no kreisās) un Inese Bondare izsolei bija sagatavojušas kāzu gardumus.

● Neatkarīgais ansambļis no Preiļiem bija vienīgais, kuriem nebija vajadzīgi ne vadi, ne slēdži.

Pirmdienā, 31. augusts		LATVIJAS TV I	LATVIJAS TV II	KRIEVIJAS SABIEDRISKĀ TV	KRIEVIJAS TV
6.55	Rīta bums.	6.55	17.55	17.00	8.15
8.35	Debesu rasa. 103. sērija.	8.35	18.45	17.55	9.10
9.25	Dzīvoklis. 62. sērija.	9.25	19.00	18.00	10.00
9.50	Zelta Rozes ala. 10. sērija.	9.50	19.30	19.00	10.30
16.30	Akapulko komanda. 21. sērija.	16.30	19.45	20.00	11.35
17.15	Multiplikācijas filma.	17.15	20.00	20.30	12.30
17.40	Pie Oto.	17.40	20.30	20.55	13.00
18.00	Ziņas.	18.00	21.00	21.00	13.35
18.10	Es gribu ar tevi skolā iet...	18.10	21.30	22.00	15.15
18.40	«Dzīvīte» dārzā.	18.40	22.00	22.35	15.30
18.55	Hameleonu rotaļas. 880. sērija.	18.55	22.45	23.05	16.00
19.25	VII Saeimas vēlēšanu bezmaksas politiskās agitācijas raidlaiku izloze.	19.25	LNT	23.25	16.30
19.55	Tas esi tu pats.	19.55	7.00	23.55	17.00
20.05	Zebra.	20.05	8.00	5.00	17.35
20.30	Panorāma.	20.30	8.50	8.00	18.30
21.05	Čikāgas cerība. 48. sērija.	21.05	9.40	8.15	18.30
22.00	Skolas soma.	22.00	10.30	8.55	19.00
22.45	Mūzikas ziņas.	22.45	11.20	9.55	19.30
23.00	Nakts ziņas.	23.00	12.00	10.20	19.45
23.05	Ekonomikas ziņas.	23.05	14.00	10.30	20.15
23.10	Vilņas modes festivāls «In Vogue».	23.10	15.00	11.00	22.00
			15.55	11.15	23.00
			16.00	11.15	23.30
			16.30	12.00	23.45
			16.55		

Otrdienā, 1. septembris		LATVIJAS TV I	LATVIJAS TV II	KRIEVIJAS SABIEDRISKĀ TV	KRIEVIJAS TV
6.55	Rīta bums.	6.55	19.00	17.00	7.25
8.25	Debesu rasa. 104. sērija.	8.25	19.30	17.55	7.30
9.25	Dzīvoklis. 63. sērija.	9.25	19.45	18.00	7.35
9.50	Tas esi tu pats!	9.50	20.00	18.55	8.15
9.55	«Dzīvīte» dārzā.	9.55	20.30	19.00	9.10
16.20	Akapulko komanda.	16.20	21.00	19.00	10.00
17.05	Mūzikas ziņas.	17.05	21.00	20.00	10.30
17.15	Multiplikācijas filma.	17.15	23.00	20.30	13.00
17.40	«Sauls zaķa» diskotēka.	17.40	23.15	20.55	13.30
18.00	Ziņas.	18.00	LNT	21.00	15.00
18.10	«Sauls zaķa» diskotēka.	18.10	7.00	22.50	15.15
18.55	Hameleonu rotaļas. 881. sērija.	18.55	8.00	22.50	15.30
19.25	Skats no malas.	19.25	9.00	23.50	16.00
19.55	Londonas modes nedēļa. Dok. filma.	19.55	10.00	5.00	16.30
20.30	Panorāma.	20.30	10.30	8.00	17.00
21.05	Acī pret aci.	21.05	11.00	8.15	17.30
21.35	La Bamba. Mākslas filma.	21.35	12.00	9.00	18.30
23.00	Nakts ziņas.	23.00	14.00	9.45	19.00
23.05	Ekonomikas ziņas.	23.05	14.45	10.20	19.45
23.10	La Bamba. Filmas turpinājums.	23.10	15.15	10.30	20.00
17.40	Kristīgā programma.	17.40	16.00	11.00	22.45
18.10	Debesu rasa. 104. sērija.	18.10	16.30	11.15	23.00
			16.55	12.00	23.30

Trešdienā, 2. septembris		LATVIJAS TV I	LATVIJAS TV II	KRIEVIJAS SABIEDRISKĀ TV	KRIEVIJAS TV
6.55	Rīta bums.	6.55	21.40	15.15	7.25
8.35	Debesu rasa. 105. sērija.	8.35	22.25	16.00	7.30
9.25	Skats no malas.	9.25	Akcija «Pret pirātismu».	16.30	7.35
9.55	Viņa majestātes Norvēģijas karaļa Haraldā un Viņas Majestātes karalienes Sonjas valsts vizīte Latvijas Republikā.	9.55	18.15	16.55	8.15
16.45	«Baltic Seaside Drama '98» Cēsis.	16.45	19.00	17.00	9.10
17.15	Multfilma.	17.15	19.30	17.55	10.00
17.40	Skaties un mācies!	17.40	19.45	18.00	10.30
18.00	Ziņas.	18.00	19.55	18.55	11.35
18.10	TV — puikām un meitenēm.	18.10	20.00	19.00	12.30
18.30	Tavs jurists.	18.30	20.30	19.00	13.00
18.40	Vizīte.	18.40	20.30	20.00	13.30
18.55	Hameleonu rotaļas. 882. sērija.	18.55	21.00	20.30	14.50
19.20	Eiropas muzikālās pilsētas.	19.20	21.30	20.55	15.15
19.55	Laimes spēle.	19.55	21.50	21.00	15.30
20.30	Panorāma.	20.30	22.00	21.00	16.00
21.05	Dineja par godu Viņas Majestātei Norvēģijas karalim Haraldam un Viņas Majestātei karalieni Sonjai.	21.05	22.15	22.00	16.30
			22.15	23.55	17.00
			LNT		17.30
			7.00		17.30
			8.00		17.30
			9.00		17.30
			10.00		17.30
			10.30		17.30
			11.00		17.30
			12.00		17.30
			13.00		17.30
			14.00		17.30
			14.45		17.30

3. septembris		LATVIJAS TV I	LATVIJAS TV II	KRIEVIJAS SABIEDRISKĀ TV	KRIEVIJAS TV
6.55	Rīta bums.	6.55	20.00	18.55	9.10
8.35	Debesu rasa. 106. sērija.	8.35	20.30	19.00	10.00
9.25	Zebra.	9.25	21.00	20.00	10.35
16.40	II Vispārējā latviešu mākslas izstāde.	16.40	21.50	20.30	11.45
17.40	TV — puikām un meitenēm.	17.40	22.00	20.55	12.30
18.00	Ziņas.	18.00	22.15	21.00	13.00
18.10	TV — puikām un meitenēm.	18.10	22.55	21.00	13.35
18.40	Mans būs mans.	18.40	LNT	21.30	14.50
18.55	Hameleonu rotaļas. 883. sērija.	18.55	7.00	23.40	15.15
19.20	TV biogrāfs. Verlihilsa. 149. sērija.	19.20	8.00	5.00	15.30
19.55	Panorāma. Tasam.	19.55	9.00	8.00	16.00
20.30	TV — puikām un meitenēm.	20.30	10.00	8.15	16.30
21.05	TV — puikām un meitenēm.	21.05	10.30	9.00	17.00
21.35	TV — puikām un meitenēm.	21.35	11.00	9.35	17.30
22.00	TV — puikām un meitenēm.	22.00	12.00	10.20	17.30
22.45	TV — puikām un meitenēm.	22.45	14.00	10.25	19.00
23.00	TV — puikām un meitenēm.	23.00	15.15	11.00	19.30
23.05	TV — puikām un meitenēm.	23.05	16.00	11.15	19.45
23.10	TV — puikām un meitenēm.	23.10	16.30	12.00	20.15
23.15	TV — puikām un meitenēm.	23.15	16.55	13.10	22.05
23.20	TV — puikām un meitenēm.	23.20	17.00	14.00	23.00
23.25	TV — puikām un meitenēm.	23.25	17.55	14.20	23.30
23.30	TV — puikām un meitenēm.	23.30	18.00	14.45	23.45
23.35	TV — puikām un meitenēm.	23.35		15.15	
23.40	TV — puikām un meitenēm.	23.40			

Piektiena, 4. septembris	LATVIJAS TV I	19.00 Novadu ziņas.	16.30 Latvijas mūzikas stunda.	11.15 Kopā!	7.35 Multfilmas.
	6.55 Rita bums.	19.30 Kristīgais komentārs.	16.55 LNT ziņas.	12.00 Krievu tranzīts. 4. sērija.	8.15 Vecais dzīvoklis.
	8.35 Debesu rasa. 107. sērija.	19.35 TV biogrāfs.	17.00 Mazpilsēta. 58. sērija.	13.10 Gudrinieki un gudrnieces.	9.10 Santabarbara.
	9.25 Tavs jurists.	19.45 Ziņas.	17.55 LNT ziņas.	14.00 Ziņas.	10.00 Vēstis.
	9.35 Vizīte.	20.00 LTS ziņas.	18.00 Dinastija. 5. sērija.	14.20 Runča zābakos jaunie	10.35 Noziegums ar daudziem
	16.30 Žurnāla «National Geographic» kionopielikums.	20.20 «100% sporta apskata» pielikums.	18.55 LNT ziņas.	piedzīvojumi. M. f.	nezināmajiem. 5. sērija.
	17.25 Vides fakti.	20.30 Panorāma.	19.00 Falkonkresta. 167. sērija.	15.55 Sezama iela.	11.40 Dialogi par dzīvniekiem.
	17.40 TV — puikām un meitenēm.	21.00 EKS.	20.00 LNT ziņas.	16.25 «Fruttis» bēniņi.	12.35 Krievijas ceļos.
	18.00 Ziņas.	22.00 Ziņas.	20.30 2 x 2.	17.00 Ziņas.	12.45 Tirdzniecības nams.
	18.10 TV — puikām un meitenēm.	22.15 Pegija Sju precas vēlreiz.	20.55 LNT ziņas.	17.20 Roksolana — sultāna	13.00 Vēstis.
	18.40 Aizkadri.	Mākslas filma.	21.00 Bezdibenis. M. f.	gūstekne. Serāls.	13.35 Mākonis — paradīze. M. f.
	18.55 Hameleonu rotaļas.	23.55 Tvaiks.	22.50 Unibankas lietišķās ziņas.	18.10 Veselība.	14.55 Multfilma.
	19.20 Globuss.	LNT	23.55 Piektais elements.	18.45 Brīnumu lauks!	15.15 Piezvaniet Kuzjam!
	19.55 Lazarete. 51. sērija.	7.00 Picca TV.	0.15 Jaunorleāna — lielais	19.45 Labu nakti, mazuļi!	15.30 Tornis.
	20.30 Panorāma.	8.00 Vaina. 46. sērija.	miers 2. 9. sērija.	20.00 Laiks.	16.00 Vēstis.
	21.05 Slepēnās lietas.	9.00 Falkonkresta. 166. sērija.	1.05 Saldie grēki. M. f.	20.40 Tieši pēc saraksta. M. f.	16.30 Pirmie skūpstī.
	21.55 Pērlis un zvaigznes.	10.00 Jam.	KRIEVIJAS SABIEDRISKĀ TV	22.50 Skatniens.	17.00 Uzmanības centrā.
	22.35 Misis Latvija '98.	10.30 Autorraidījums.	5.00 Labrīt!	23.40 Ziņas.	17.30 Ārste Margo. Serāls.
	23.00 Ziņas.	11.00 Tieši uz dienvidiem.	8.00 Ziņas.	23.50 Atriebības eņģelis. M. f.	18.30 Dežūmodaļa.
	23.10 Kaskadieru meistarsacīkstes.	12.00 Brīnumu lauks.	8.15 Roksolana — sultāna	KRIEVIJAS TV	19.00 Vēstis.
	23.35 Kapeņu stāstiņi. 62. sērija.	13.00 Klasisks gājiens. M. f.	gūstekne. Serāls.	6.00 Multfilma.	19.30 Tuvāk par...
	LATVIJAS TV II	14.00 6. jautājums.	9.05 Ceļotāju klubs.	6.15 Mosties!	19.45 Pilsētiņa.
	17.45 Objektīvs.	14.45 Vēlēšanas gaidot.	9.55 Padomi kulinārijā.	6.30 Vēstis.	20.15 Sočos tumšas nakts. M. f.
	18.15 Debesu rasa. 107. sērija.	15.00 Zvaigžņu stunda.	10.15 Mājas bibliotēka.	7.00 Dežūmodaļa.	22.40 Dežūmodaļa.
		16.00 Odiseja. 28. sērija.	10.25 Spēlējiet, harmonikas!	7.15 Tūkstoš un viena diena.	23.00 Vēstis.
			11.00 Ziņas.	7.30 Pareiztīgo kalendārs.	23.30 Dafnis un Hloja. M. f.

Sestdiena, 5. septembris	LATVIJAS TV I	23.10 Mebiusa ceļš.	8.30 Rietumu Vaikiki. 19. sērija.	8.45 Vārds mācītājam.	23.40 Doloresa Kleiborna.
	8.00 TV — puikām un meitenēm.	23.40 «TV motora» pielikums.	9.30 Suņa dzīve. 22. sērija.	9.00 Ziņas.	Mākslas filma.
	8.30 Mini mani!	24.00 Bafija pret vampīriem.	10.00 Zibenzellis. 5. sērija.	9.10 Mājas bibliotēka.	KRIEVIJAS TV
	9.00 Hameleonu rotaļas.	20. sērija.	11.00 Benija Hila šovs.	9.30 Rita pasts.	7.00 Multfilma.
	880., 881. sērija.	LATVIJAS TV II	11.30 Egila Zariņa svētdienas	10.05 Kalambūrs.	7.15 Rudens zvani. M. f.
	9.50 TV — puikām un meitenēm.	9.00 II Vispārējā latviešu mākslas	mikslis.	10.40 Padomi kulinārijā.	8.30 Labirints.
	10.20 Mielasts ar Mārtiņu.	izstāde.	12.00 Žandarms pastaigā. M. f.	11.00 Tretjakova galerijas	9.00 Labrīt!
	10.15 Beverlilhilsa. 149. sērija.	10.00 Nedēļas nogalē.	14.00 Savvaļas dzīvnieki. 1. sērija.	atgriešanās.	9.45 Krievijas TV pasts.
	11.05 EKS.	10.45 Vācijas spogulis.	15.00 Grāfs Monte Kristo.	11.30 J.Svetlanova orķestris spēlē	10.15 Krustvārdu mikla.
	12.05 Laimes spēle.	11.00 No skaidrām debesīm.	2. sērija.	Dž.Gēršvinu.	10.40 Mīlestība no pirmā acu
	12.35 Sudraba antonovka.	33. sērija.	17.00 Kanons. 2. sērija.	12.15 Atslēga, kuru nedrīkst nodot	skatīties.
	13.40 No sendienām.	11.50 Senās civilizācijas. D. f.	18.00 Universitātes slimnīca.	citam. M. f.	11.05 Podijs.
	16.10 Ir maiga nakts... 6. sērija.	14.25 «Zelta līgas» sacensības	6. sērija.	14.00 Ziņas.	11.35 Natālijas Varlejas mājas
	17.05 Klēts.	viēglatlētikā.	19.00 Edgara Brīgisa sevišķi	14.20 Civilizācija.	rūpes.
	17.25 Galva. Pils. Sēta.	19.00 Eiropas meistarsacīkstes	slepēnā dzīve. 13. sērija.	14.50 Dzīvnieku pasaulē.	12.00 Nedēļa Santabarbarā.
	17.55 Ziņas.	volejbolā vīriešiem.	20.00 LNT ziņas.	15.30 Multfilma.	13.00 Vēstis.
	18.00 Vides fakti.	Latvija — Baltkrievija.	20.30 Klasisks gājiens. 6. sērija.	16.00 Bagdādes zaglis. M. f.	13.30 Muzikālais rings.
	18.20 Jaunie faili.	21.00 Vakara pasaciņa mazajiem.	21.30 «Bahlsen» izloze.	17.50 Ziņas.	15.00 Likums un kārtība.
	18.45 Spēlmaņu cilts.	21.10 Daudz laimes!	21.35 Dekoltē.	18.15 Džentlmeņu šovs.	16.00 Sacensības vieglatlētikā.
	19.20 Dzīvoklis.	21.40 Projekts «Rīgai — 800».	21.50 Voltstrīta. M. f.	18.50 Eiropas meistarsacīkšu	18.00 Mana ģimene.
	19.55 Lazarete. 52. sērija.	22.00 Ziņas.	0.05 Autorraidījums.	atlasē sacensības	19.00 Vēstis.
	20.30 Panorāma.	22.15 J.Jurkāns. «Dūdieviņš».	0.15 «Playboy» piedāvā...	futbolā. Ukraina —	19.30 Tiesnesis Dreds. M. f.
	21.05 Prezidenta laiks.	0.20 Slepēnās lietas.	KRIEVIJAS SABIEDRISKĀ TV	Krievija.	21.15 Tas viss — «Na-Na».
	21.20 «Latloto» izloze.	LNT	7.00 Skaties ar abām acīm. M. f.	21.00 Laiks.	22.45 Mazā pilsēta. M. f.
	21.30 Viss mainās. M. f.	8.00 Multfilma.	8.20 Multfilma.	21.45 Tētis no Nicas. M. f.	0.15 Sacensības vieglatlētikā.

Svētdiena, 6. septembris	LATVIJAS TV I	23.10 Trešā planēta no Saules.	10.00 Policists robots. 13. sērija.	9.10 Dmitrija Krilova piezīmes.	KRIEVIJAS TV
	8.00 Multfilma.	42. sērija.	11.00 Benija Hila šovs.	9.30 Kamēr visi ir mājās.	7.00 Sarkanā grāmata.
	8.30 Stella Stellaris. 9. sērija.	9.30 Ekrāns.	11.30 Rīgas balzams krievu	10.10 Rita zvaigzne.	7.30 Klapoju tēvijai!
	9.00 Hameleonu rotaļas.	10.00 Tas esi tu pats.	dvēselei.	11.00 Armijas veikals.	7.55 Zemnieka rīts.
	882., 883., 884. sēr.	10.10 Cilvēks zvēru pasaulē.	12.00 Ivans Vasiljevičs maina	11.30 Spēlējiet, harmonikas!	8.30 Laikā!
	10.10 Uzmini nu!	10.30 Francijas novados.	profesiju. M. f.	12.00 Ziņas zemniekiem.	9.00 Labrīt!
	11.10 Zvaigžņu pirāts. 1. sērija.	11.00 Dievkalpojums.	14.00 Profesija — politiķis.	12.30 Kusto komandas zemūdens	9.40 Esmu pats sev režisors.
	11.40 Gillete.	12.10 Kontakts.	14.30 Vertikāle.	odiseja.	10.05 Brīvu vietu nav!
	12.10 Dvēsele ikdienā.	16.35 Svētdienas novadu	15.00 Velsas prinči Viljams un	13.25 Smieklu panorāma.	10.35 Pilsētiņa.
	12.40 Čikāgas cerība. 48. sērija.	programma.	Harijs. D. f.	14.00 Ziņas.	11.00 Krievu loto.
	13.25 Baltijas baleta festivāls.	17.05 Vai tu zini?	16.00 Makgaivers. 31. sērija.	14.20 Ceļotāju klubs.	11.45 «Grāmata pasaule»
	14.10 Cits iemīļotais. M. f.	17.35 Ņujorkas policija. 50. sērija.	17.00 Luisa un Klarks. 2. sērija.	15.05 Futbola spēļu apskats.	ar Leonīdu Kuravjovu.
	16.00 Kultūras stunda.	18.25 Starptautisks basketbola	18.00 Daktare Kvina. 46. sērija.	15.40 Volta Disneja klubs.	12.00 Nedēļa Santabarbarā.
	17.00 Žurnāla «National Geographic» kinopielikums.	tumirs. Ventspils — Žalgiris.	19.00 Teksasas reindžers.	16.35 Vēstures ritenis.	13.00 Vēstis.
	17.55 Ziņas.	20.10 8. stāvs.	59. sērija.	17.25 Šurumburums.	13.35 Cilvēks no nekurienes.
	18.00 Projekts «Rīgai — 800».	20.30 Panorāma.	20.00 Nedēļa.	18.00 Cilvēks no Kapucīnu	Mākslas filma.
	18.20 Savai zemei.	21.10 Vakara pasaciņa mazajiem.	20.30 Sprogainīte Sju.	bulvāra. M. f.	15.00 Likums un kārtība. Serāls.
	19.10 TV biogrāfs.	21.20 Pārsēšanās Nr. 71.	Mākslas filma.	19.55 Kinojaunumi.	16.00 Dialogi par dzīvniekiem.
	19.20 Dzīvoklis.	21.40 Varas viedoklis.	22.25 Nikita. 1. sērija.	20.00 Laiks.	17.00 Pilnīgi slepeni.
	19.55 Mini mani!	22.10 Kubaņas kazaki.	23.25 Kopsavilkums.	20.35 Komando.	17.40 Vecais dzīvoklis.
	20.30 Panorāma.	Mākslas filma.	0.25 Emulators 2.	Mākslas filma.	19.00 Spogulis.
	21.15 Pirmsvēlēšanu	LNT	4. sērija.	22.30 Abažurs.	19.55 Tētis. M. f.
	barjerskrējiens.	8.00 Multfilma.	KRIEVIJAS SABIEDRISKĀ TV	23.00 Ziņas.	22.40 K-2 piedāvā...
	21.30 Aukle. M. f.	8.30 Jaunorleāna — lielais	7.00 Eņģeļa diena. M. f.	23.15 Runājošais pērtiķis.	23.40 Šķēlot vilņus.
	23.00 Mēs — trijstūri.	miers 2. 8. sērija.	8.15 Miljons. Sportloto.	Mākslas filma.	Mākslas filma.
	23.30 Žaklīnas zvaigžņu tops.	9.30 Soltijs. 1. sērija.	8.30 Volta Disneja klubs.		
		9.00 Ziņas.			

Programmu pārdrukāšana tikai ar LTV, LNT, KST, VVTRK atļauju.

TV Miljons		
Sestdiena, 29. augusts	21.35 Nāvējošais skrējienis. M. f.	19.50 Ziņas.
9.00 Ziņas.	Svētdiena, 30. augusts	20.05 Ness un Nesija. 5. d.
9.25 Kamo iela. 29. sēr.	9.00 Ness un Nesija. 2. d.	20.20 Lai svētīts jaunais mācību gads!
9.50 Ziņas.	9.20 Politisko jaunumu apskats. V.Kobjakovs.	20.30 Hitu konveijers.
10.05 Ness un Nesija. 2. d.	9.30 Latvijas jaunais zelts.	20.40 Slazds. M. f.
10.20 Sveika, skolai!	10.00 Aktuāla intervija.	Trešdiena, 2. septembris
10.35 Kustību pasaulē.	10.15 Vivat, sievietes.	19.00 Ziņas.
10.50 Mēs, 4. daļa.	10.45 Mūzika ēterā.	19.20 Kaķiņa dzimavas. 1. d.
11.05 Mūzika visiem.	11.00 Nāvējošais skrējienis. M. f.	19.35 Kustību pasaulē.
11.15 Nacionālais simfoniskais orķestris Daugavpilī.	19.00 Ness un Nesija. 3. d.	19.50 Ziņas.
11.45, 12.00 Ziņas.	19.20 Tvaiks.	20.05 Mēs. 6. d.
12.10 Mūzika ēterā.	19.50 Ness un Nesija. 3. d.	20.20 Saprast.
19.00 Ness un Nesija. 2. d.	20.05 TVM viesis.	20.50 Mūzika ēterā.
19.20 Politisko jaunumu apskats. Autors V.Kobjakovs.	20.30 Kamo iela. 52. sēr.	21.20 Kamo iela. 53. sēr.
19.30 Latvijas jaunais zelts.	20.55 Mūzika ēterā.	21.50, 22.05 Ziņas.
20.00 Kamo iela. 52. sēr.	21.20 Izkaidrošanās. Losandželosā. M. f.	Ceturtdiena, 3. septembris
20.25 Nedēļas ziņas.	Otdiena, 1. septembris	7.20 Ziņas.
20.45 Aktuāla intervija ar Daugavpils pilsētas domes dzīvokļu daļas vadītāju A.Bumovu.	19.00 Ziņas.	7.40 Kustību pasaulē.
21.00 Nedēļas ziņas.	19.20 Ness un Nesija. 4. d.	7.55 Kaķiņa dzimavas. 1. d.
21.20, 21.25 Horoskopi.	19.35 Mēs. 5. d.	8.10 Ziņas.
		8.25 Saprast.
		8.55 Mūzika ēterā.
		9.25 Kamo iela. 53. sēr.
		9.50, 10.00 Ziņas.

Ak, šis «vētru» dienas!

Jūs šodien labi nejutaties? Arī es neesmu labākajā formā. Bet prognoze taču arī bija nelabvēlīga: solīja magnētisko vētru...
Cilvēkus, kuriem magnētiskā vētra sagādā diskomfortu, sauc par meteolabiliem. Tie ir parasti cilvēki ar mūsu laikmeta raksturīgajiem veselības traucējumiem: vienam šad tad iesāpās sirds, otram vāji nervi... Magnētisko vētru iedarbību jūt daudzi, tikai katrs citādi.
Labā puslode
Izrādās, ka daudz kas atkarīgs no galvas smadzeņu labās puslodes attīstības līmeņa. Tieši tur atrodas centrs, kas pārvalda organisma reakciju uz ārējo apstākļu maiņu. Tāpēc speciālisti iesaka visiem bez izņēmuma pastāvīgi trenēt un attīstīt savu labo puslodi. Paņēmienu ir ļoti vienkārši, taču tie prasa zināmu koncentrēšanos. Tā, piemēram, vērojot dabas kaprizes — lietu un vēju —, ainavas, kokus vai kalnu virsotnes, pievērsiet uzmanību dažādām detaļām. To pašu iespējams darīt, apmeklējot muzeju,

teātri, koncertu. Zinātnieki ir konstatējuši, ka radošas personības, kurām izdodas ievērot daudz maz pareizu dzīvesveidu, vieglāk piemērojas apstākļu maiņām nelabvēlīgajās dienās.
Cilvēks ir sarežģīta būtne. Tāpēc, ja mums radušās problēmas, var atrast vismaz divus risinājumus. Viens no tiem ir galvā, bet otrs (gluži pareizi!) — vēderā.
Ēdienkarte «vētras» dienām
Nelabvēlīgajās dienās organismam nepieciešami tādi produkti, kas drīzāk spēj atjaunot enerģiju. Ieprieciniet kuņģi ar augu barību! Ļoti derīgas ir diētas auzas, svaiga augu eļļa, bet no alkohola un cep-
tiem produktiem jāatsakās.
Daži speciālisti magnētisko vētru dienām īpaši iesaka kāpostus: tajos ir maz kaloriju, tie aizkavē tauku uzkrāšanos, padara nekaitīgas indes un izvada holesterīnu. Pret bezmiegu palīdz nelielas devas kāpostu sulas stundu pirms gulētiešanas.
«Pasaules Atbalss»

UZMANĪBU!

1. septembrī visiem autobusu pasažieriem, visos autobusu maršrutos (izņemot tālsatiksmes, piemēram, Rīga — Preiļi vai Rīga — Daugavpils u.c., kā arī starptautiskos, piemēram, Rīga — Minska) **pa Latgali braukšana par brīvu.**
To apmaksās savienība «Latvijas ceļš».

Laimīgu ceļu!

LATVIJAS
HIPOTĒKU UN
ZEMES BANKA
Preiļu nodaļa
Brīvības ielā 2

JURIDISKĀM PERSONĀM
ATVER UN APKALPO
NORĒKĪNU KONTUS

- ▶ konta atvēršana — Ls 6.00,
- ▶ apkalpošana — Ls 1.50,
- ▶ pārskaitījums uz LHZB — Ls 0.10,
- ▶ pārskaitījums uz citu banku — Ls 0.20,
- ▶ ieskaitījums kontā — bezmaksas.

Tel. uzziņām 21750.

Latgales Valsts militārā dienesta pārvalde izsludina konkursu par tiesībām veikt Preiļu militārā dienesta nodaļas administratīvo telpu remontdarbus.

Pretendentus lūdz iesniegt pieteikumus un saņemt konkursa noteikumus Latgales VMDP līdz 1998. gada 10. septembrim Rēzeknē, Atbrīvošanas alejā 93 a. Tālr. 22140.

Preiļu pilsētas dome aicina pieteikt bērnus, kuri 1999. gada 1. septembrī uzsāks mācības skolā.

Pieteikumus pieņem līdz š. g. 15. septembrim Preiļu 1. pamatskolā un Preiļu 2. vidusskolā darbdienās no plkst. 9.00 līdz 16.00.

SIA «Autoskola Līvāni» š. g. 31. augustā plkst. 18.00 organizē B kat. autovadītāju kursus Preiļos, Kārsavas ielā 4. *Skolēniem un studentiem — atlaides!* Tālr. 23289, 23723, mob. tel. 9-406895.

BTA LOTERIJA!

Piedalās katrs, kas noformējis civiltiesiskās atbildības obligāto apdrošināšanu BTA.

Katru piektdienu plkst. 16.30 "Radio Rīgai" raidījumā: "Brauciens ar BTA" var laimēt **BLAUPUNKT** automagnitolu ar kompaktdisku atskaņotāju. **Finālā — liels televizors!**

Noformē obligāto apdrošināšanu BTA un laimē!

Apdrošināšanu var noformēt: a/s BTA, Latvijas pasta nodaļās un benzīna uzpildes stacijās, kur redzama BTA uzlīme. Tālrunis informācijai: 7025100.

**Tev vajag naudu?
Tu to dabūsi.**

Kredits desmit minūtes!

LATVIJAS KrājBANKA

Atrākais kredits Latvija

Desmit minūšu laikā Latvijas Krājbankā jūs saņemat aizdevumu skaidrā naudā, uz laiku iekļājot sertifikātus

**Cienijamie
Preiļu pilsētas un
rajona iedzīvotāji!**

Kreisās opozīcijas bloka kandidāti no 6. saraksta aicina jūs uz tikšanos svētdien, 30. augustā plkst. 11.00 Preiļos kinoteātrī «Ezerzeme».

Piedalīsies

A. Rubiks,
J. Jurkāns,
T. Ždanoka,
S. Dīmanis,
F. Stroganovs,
M. Gavrilovs.

AAS «Balta» nosaka aktīvas klientu piesaistes periodu laika posmā līdz 15. septembrim.

Šajā laika periodā AAS «Balta» sauszemes transportlīdzekļu vadītāju civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas polises, ko iegādājušās fiziskas personas uz 1 gadu, piedalās vērtīgu balvu izlozē.

Administrators paziņo, ka 1998. gada 3. septembrī plkst. 11.00 juridiskā biroja «Juridiskā prakse» telpās Daugavpili, Imanas ielā 25-5 notiks maksātnespējīgā Preiļu rajona V.K. Agafonova IU «GEJA», reģ. Nr. 770200033, 1. kreditoru sapulce.

Sapulces darba kārtībā: 1) administratora atskaite, 2) maksātnespējas stāvokļa risināšana, 3) dažādi jautājumi.

Informācija par sapulci pa tālr. 54-24514, mob. tel. 9410955.

«SP AĢENTŪRA» ar ASV firmas «TPN» informatīvu atbalstu **AICINA UZ JAUNIEM TĀLMĀCĪBAS KURSIEM**

VIZUĀLĀ REKLĀMA

(jeb, kā iegūt klientus un piesaistīt pircējus savām precēm).

Mācību materiālu autore: māksliniece, dekoratīvās noformēšanas speciāliste AIJA BĀLIŅA. Konsultanti: doc., ekonomikas doktors HILMĀRS ZĪLE un reklāmas dizainere ANDA KRIEVA.

STILA MĀCĪBA

(Iespēja apgūt gan kosmētikas, gan smaržu pasaules, gan gērbšanās stila noslēpumus).

Mācību materiālu autore un pasniedzēja: kosmētiķe, stila speciāliste DAGNIJA BRŪVERE.

PIRMĀ TIKŠANĀS AR PASNIEDZĒJIEM šī gada 5. septembrī plkst. 12.30 Preiļu 1. pamatskolā.
Iespēja nopirkt pirmā mēneša mācību materiālu.
Zvaniet! Jebkura informācija par kursiem pa tel. 10544, Lailai.

Firma no Talsiem pārdos un mainīs tīrvilnas dziju pret vilnu (var būt neplucināta) 2. septembrī Jersikā 8.00, Brūveros 8.15, Līvānos 8.30, Rožupē 9.00, Vanagos 9.15, II Vārkavā 9.45, I Vārkavā 10.00, Pilišķos 10.15, Raudaukā 10.30, Pelēčos 10.45, Ārdavā 11.00, Aglonā 11.30, Aglonas stac. 12.00, Kastīrē 12.15, Aizkalnē 12.30, Anspokos 12.45, Gailišos 13.00, Riebiņos 13.30, Sījukalnā 14.00, Galēnos 14.30, Polkoronā 15.00, Stabulniekos 15.15, Pieniņos 15.30, Smelteros 16.00, Priekuļos 16.30, Rudzātos 17.00.

**Pērk liellopus,
jaunlopus, zīrgus.**
Samaksa uz vietas.
Tālr. 22985.

Pārdod

VW Polo, 1984. g., ideālā kārtībā. Tālr. 21595;

IŽ kombi, 1988. g. Tālr. 18349;

DT-75 arklis, piekabināmo kultivatoru, MTZ-82, T-40 priekšējās velkošās riepas. Tālr. 36692, mob. tel. 9-360383;

kultivatoru ar S veida zariem, 3 m plats, Ls 275. Tālr. 23490;

MTZ-80, 1991. g., kombainu «Niva», sējmašīnu, KIR-1,5 B. Tālr. 15102;

kombaina SK-5 transportieri, riepu 16,5/70-18. Tālr. 21783;

jaunus ledusskapjus «Snaige», garantija 3 g. Piegāde. Tālr. 21268;

malķu (4 Ls/m³), dēļu nomales (1 Ls/m³). Piegāde. Tālr. 23490;

māju Vanagos, Ribule;

māju Upmalas pag., lēti, var uz nomaksu. Tālr. 8-252-35172 vakaros;

četrstābu dzīvokli Līvānos. Tālr. 65172;

grūnsu teli. Tālr. 30552;

melnraibās šķirnes telītes. Tālr. 51441;

telu. Tālr. 23768;

govu. Tālr. 46758;

govu. Tālr. 39586;

govu. Tālr. 54745;

govu. Tālr. 50426;

govu. Tālr. 51458;

Latvijas brūnās govīs, teles, jaunu māju (36 m²), zemi, mežu. Reģistrēts Zemesgrāmatā. Tālr. 38749.

Pērk

steidzami ekskavatoru Jumz. Tālr. Salaspīlī 941169; kartupeļus. Tālr. 24678;

Dažādi

Taksometra pakalpojumi. Mob. tel. 8-29-347204.

Vajadzīgi darbinieki tirdzniecībā. Mob. tel. 9549167, tel. 239-56318.

Preiļu centrā pazaudēta pase (personas kods: 170534-12959). Atradēju pret atdodību lūdzu zvanīt pa tālr. 38749.

Veic traktoru augstspiediena degvielas sūkņu, turbokompresoru remontu. Garantija. Zvanīt 54714 no rīta līdz plkst. 8.00.

Preiļu rajona policijas nodaļa **pagarina izsludinātā konkursa par policijas ēkas siltumapgādi pieteikumu iesniegšanas termiņu līdz 1998. gada 5. septembrim** (publicēts laikrakstā «Novadnieks» š. g. 1. augustā). **Papildus informācija pa tālr. 22403, 23957 vai personīgi Preiļos, Talsu ielā 2, 32. kabinetā.**

Klubs «SATORI» izsludina uzņemšanu nodarbībām KARATE - ŠOTOKAN stilā.

Organizatoriskā sapulce notiks 5. septembrī plkst. 11.00 Preiļu 2. vidusskolas sporta zālē. Nodarbības notiks Preiļu 2. vidusskolas sporta zālē: otrdienās 18.00, sestdienās 11.00.

Gaidām jūs!

LIEKAIS SVARS — PROBLĒMA.

Mūsu svara samazināšanas programmā ir ļoti garšs mazkaloriju kokteilis un citi diētiskie produkti, kas pieveiks jūsu liekos kilogramus un centimetrus.

Nekādas badošanās, lieliska pašsajūta, svara samazināšana no 5 līdz 15 kg mēnesī, vēdera un gurnu apkārtmēra samazināšana, ādas un organisma atjaunošana.

Iegādāties šos produktus, kā arī saņemt konsultācijas un ieteikumus jūs varēsiet, ja piezvanīsiet pa kontakttelefonu 32243 vai mob. tel. 8-29418144. Izbraukšana pie klienta, bezmaksas konsultācijas, cenu atlaides!